

Kuuden suurimman kaupungin päihdepalvelut 2009

Pertti Korteniemi
Eero Ylinentalo
Kuusikko-työryhmän
julkaisusarja 7/2010

Kuuden suurimman kaupungin päihdepalvelut 2009

Päihdehuollon työryhmä
Pertti Korteniemi & Eero Ylinentalo

Kuusikkotyöryhmän julkaisusarja
Teksti: Pertti Korteniemi ja Eero Ylinentalo
Kansi: Kati Rosenberg

ISSN 1457-5078

Edita Oy Ab 2010
Helsinki

Tekijä(t) Kuusikko-työryhmän päihdehuollon asiantuntijaryhmä, kirjoittaneet Pertti Korteniemi ja Eero Ylinentalo		
Nimike Kuuden suurimman kaupungin päihdepalvelut 2009		
Julkaisija (virasto tai laitos) Helsingin sosiaalivirasto, Espoon sosiaali- ja terveys-toimi, Vantaan sosiaali- ja terveystoimi, Turun sosiaali- ja terveystoimi, Tampereen hyvinvointipalvelut, Oulun sosiaali- ja terveystoimi	Julkaisuaika 11/2010	Sivumäärä, liitteet 10 sivua + liitteet
Sarjanimike Kuusikko-työryhmän julkaisusarja		Osanumero 7/ 2010
ISSN-numero 1457-5078	Kieli Suomi	
Tiivistelmä <p>Raportissa kuvataan kuuden suurimman kaupungin päihdepalvelujen organisointia ja käytäntöjä vuonna 2009. Päihdehuollon kuusikkotyöryhmä perustettiin vuonna 2009. Tätä ennen päihdehuollon tietoja on koottu aikuissosiaalityön työryhmässä.</p> <p>Vuodelta 2009 kerättyihin tietoihin on sisällytetty A-klinikan (polikliiniset) palvelut mukaan lukien nuorisoasemat, korvaushoito, terveysneuvonta sekä muut avohuollon palvelut, asumispalvelut ja laitoshoido. Korvaushoitoa ja joitakin muita palveluita ei ole laskettu kokonaissuoritteisiin ja -kustannuksiin ennen vuotta 2008. Tilastot ovat vertailukelpoisia ainoastaan vuoden 2008 kanssa. Vuoden 2009 asumispalveluja koskevat tiedot on eritelty uudelta pohjalta: tuettu asuminen, tehostettu asuminen, palveluasuminen ja tilapäisasuminen.</p> <p>Kuusikkokunnissa on huomattavia eroja siinä, miten päihdehuollon palvelut on järjestetty. Huomattavia eroja on myös siinä, kuinka kaupungit ovat määritelleet eri palvelumuodot. Erot määrittelyissä vaikeuttavat kaupunkien luotettavaa vertailua. Helsinki on ainoa kuusikkokunta, jossa sosiaali- ja terveystoimen palveluja ei ole yhdistetty samaan organisaatioon. Helsingissä päihdepalvelut kuluvat sosiaalitoimeen ja muissa kunnissa sosiaali- ja terveystoimen palveluihin. Oulussa ja Espoossa on yhdistetty mielenterveys- ja päihdepalvelut. Päihdepalvelujen organisoinnissa Tampereen ja Oulun tilaajatuottaja -mallit eroavat ehkä eniten muiden kaupunkien organisaatioista.</p> <p>Kuusikon kunnat käyttivät päihdehuollon palveluihin kaikkiaan 82 378 815 miljoonaa euroa vuonna 2009. A-klinikan ja nuorisoasemien palveluja käytti vuonna 2009 15 363 asiakasta, asumispalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oli 3 206 ja laitospalveluja käytti 7 601 asiakasta.</p>		
Asiasanat Kuusikko, kuntavertailu, päihdehuollon palvelut, asumispalvelut, laitospalvelut		
Tiedustelut Työryhmän jäsenet, liite 7	Jakelu www.kuusikkokunnat.fi	

Sisältö

1. Johdanto	1
2. Kuusikon kuntien päihdehuollon palvelujärjestelmä vuonna 2009	2
3. Päihdehuollon kokonaisuus ja eri toiminnot 2009	4
4. Päihdehuollon eri palvelut	5
4.1 A-klinikan ja nuorisoaseman palvelut	5
4.2 Päihdehuollon kuntouttavat asumispalvelut	6
4.3 Päihdehuollon laitoshoido	8

Liitteet

1. Päihdehuollon määritelmät 2009
2. Päihdehuollon tiedot 2009
3. Päihdehuollon tietojen kooste 2005–2009
4. Päihdehuollon deflatoitujen kustannusten kooste 2005–2009,
5. Päihdehuollon järjestelmäkuvaus taulukkomuodossa
6. Matalan kynnyksen paikat
7. Päihdehuollon työryhmän jäsenet

Kuviot

1. Päihdehuollon erityispalveluiden kokonaiskustannusten jakaantuminen eri palveluihin
2. Päihdehuollon erityispalveluiden kokonaiskustannukset asukasta kohden
3. A-klinikoiden ja nuorisoasemien käynnit 2005 – 2009
4. Päihdehuollon kuntouttavien asumispalvelujen asumisvuorokaudet 2005 – 2009
5. Päihdehuollon katkaisu-, vieroitus- ja kuntoutushoidon vuorokaudet 2005 – 2009
6. Päihdehuollon katkaisu-, vieroitus- ja kuntoutushoidon kustannukset per hoitovuorokausi 2008 – 2009

Taulukot

1. Kuusikkokuntien 18 vuotta täyttäneiden asukkaiden määrä (31.12.2009)
2. Kustannukset per käynti A-klinikalla ja nuorisoasemilla
3. A-klinikan ja nuorisoasemien kustannukset 2005 – 2009
4. Käynnit per asiakas A-klinikalla ja nuorisoasemilla
5. Päihdehuollon kuntouttavien asumispalvelujen kustannukset 2005 – 2009
6. Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden kustannukset ja asiakasmäärät
7. Päihdehuollon katkaisu-, vieroitus- ja kuntoutushoidon kustannukset 2005 – 2009

1. Johdanto

Päihdehuollon asiantuntijaryhmä perustettiin vuonna 2009. Asiantuntijaryhmä tuotti ensimmäisen raporttinsa vuoden 2008 tiedoista. Tätä ennen päihdehuollon tietoja on koottu aikuissosiaalityön työryhmässä. Kuusikon kunnat kokosivat vuosina 2005 ja 2006 tietoja päihdehuollon palveluista aikuissosiaalityön osana. Tiedonkeruu rajoitettiin tällöin selkeimpiin sosiaalitoimen päihdehuollon palvelukokonaisuuksiin, koska kaikkien palvelujen sisällöllinen määrittely ei ollut mahdollista. Ensimmäinen raportti päihdehuollon palveluista tehtiin vuoden 2005–2007 tiedoista (Aila Kumpulainen: Kuusikon kuntien päihdehuollon palvelut 2005–2007).

Raportissa ”Kuuden suurimman kaupungin päihdepalvelut 2008” tilasto-osiossa kuvattiin vuoden 2008 tilannetta. Raportti sisälsi myös järjestelmäesittelyn, jossa kuvattiin, miten päihdehuollon palvelut on järjestetty ja mitä asioita palveluissa on priorisoitu eri kuusikkokunnissa. Järjestelmäkuvaus käsitteli lähinnä vuoden 2009 tietoja. Kuvauksessa havaittiin suuria eroja palvelujen järjestämisessä ja myös siinä, miten kaupungit ovat määritelleet eri palvelumuodot. Erot näissä määrittelyissä vaikeuttivat ja edelleen vaikeuttavat kaupunkien luotettavaa vertailua. Myös tähän raporttiin on sisällytetty tiivistetty järjestelmäkuvaus.

Vuoden 2009 tietoja koskevassa raportissa päihdehuollon palveluihin on sisällytetty A-klinikan (polikliiniset) palvelut mukaan lukien nuorisoasemat, korvaushoito, terveysneuvonta sekä muut avohuollon palvelut, asumispalvelut ja laitoshoido. Vuodelta 2008 on kerätty vastaavat tiedot. Aikaisempien vuosien kokonaissuoritteisiin ja –kustannuksiin korvaushoitoa ja joitakin muita palveluita ei ole laskettu, joten kokonaissuoritteluiden ja -kustannusten osalta vain vuosien 2009 ja 2008 tiedot ovat vertailukelpoisia.

Vuodelta 2009 on kerätty vastaavat tiedot kuin vuonna 2008. Sen lisäksi on kerätty tietoja ikäjakauman ja sukupuolen mukaan. Samoin on kerätty tiedot ensisijaisesti käytetystä päihdeestä ja asiakkaista, joiden hoitotakuu ei ole toteutunut. Vain osa kuusikkokunnista on pystynyt tuottamaan näitä tietoja. Vuoden 2009 asumispalveluja koskevat tiedot on eritelty uudelta pohjalta: tuettu asuminen, tehostettu palveluasuminen, palveluasuminen ja tilapäisasuminen.

Päihdehuollon palveluja käyttävät asiakkaat ovat usein moniongelmaisia henkilöitä, jolloin palvelutarve usein johtuu monesta eri ongelmasta. Tämä tekee palvelujen luokittelun vaikeaksi. Esimerkiksi asumispalveluissa palvelun tarpeen voi tulkita johtuvan joissakin tilanteissa joko asunnottomuudesta, päihdeongelmasta tai mielenterveysongelmasta. Suurimmat erot kaupunkien välillä ilmenevät juuri asumispalvelujen määrittelyssä. Tämä aiheuttaa sen, että esimerkiksi päihdehuollon kokonaiskustannusten jakaantumisesta eri palvelumuotoihin ei saada vertailukelpoista tietoa. Kunnissa on suuria eroja myös siinä, minkä asteista yhteistyötä tehdään mielenterveyspalvelujen ja päihdepalvelujen kesken. Myös tämä tuottaa ongelmia palvelujen vertailulle.

Jatkossa asumispalvelujen määrittelyjä kannattaa edelleen tarkentaa. Asumispalvelujen kustannusten ja suoritteiden vertailukelpoisuuden lisäämiseksi erityisesti Helsingin pitäisi määrittää, mitä yksiköitä muista sosiaalihuollon asumispalveluista kannattaisi ottaa mukaan kuusikkovertiluun. Tietojenkeruupohjassa on kuitenkin säilytetty asumispalvelujen jaottelu myös siten, että vertailukelpoisuus aikaisempiin vuosiin säilyy. On tärkeä tietää,

mihin suuntaan asumispalvelut kehittyvät jatkossa. Kaikilla kuusikkokunnilla on tavoitteena edetä kevyempään suuntaan - palveluasumisesta tuetun asumisen piiriin.

Palvelurakenteessa tapahtuu lähi vuosina suuria muutoksia. Esimerkiksi kotona annettavien palvelujen määrä lisääntyy. Yleisenä linjauksena päihdepalvelujen järjestämisessä kuusikkokunnissa on asiakasprosessin tarkentaminen avohuoltopainotteisemmaksi, jolloin mahdollinen kuntouttava laitoshoido tulee nähdä asiakkaan avohoidon tukevana hoitoympäristönä. Palvelurakenteen muutos avohuoltopainotteisemmaksi tulee huomioida myös henkilöstörakenteessa ja muussa resursoinnissa. Kuntien tietopohjia ei voida muuttaa hetkessä. Saattaa kestää useita vuosia ennen kuin jotkut tiedot saadaan vertailukelpoisiksi. Tästä syystä kuusikon tiedonkeruulomakkeisiin ei kannata tehdä joka vuosi suuria muutoksia.

Tulevien vuosien raporteissa kiinnitetään huomiota myös uusiin työkäytäntöihin kuten, miten lisätä päihdetyötä perusterveydenhuollossa, vanhuspalveluissa jne. ja miten samalla varmistetaan, että päihdehuollon erityisosaaminen säilyy. Erityispalveluiden tehtävä on varmistaa, että peruspalveluissa tehtävä päihdetyö on riittävän laadukasta. Raporttiin sisällytetään jatkossa kilpailuttamiseen ja ulkoistamiseen liittyviä tietoja.

2. Kuusikon kuntien päihdehuollon palvelujärjestelmä vuonna 2009

Helsinki on ainoa kuusikkokunta, jossa sosiaali- ja terveyspalveluja ei ole yhdistetty samaan organisaatioon. Helsingissä päihdepalvelut kuluvat sosiaalitoimeen ja muissa kunnissa sosiaali- ja terveyspalveluihin. Oulussa ja Espoossa on yhdistetty mielenterveys- ja päihdepalvelut. Päihdepalvelujen organisoinnissa Tampereen ja Oulun tilaaja-tuottaja – mallit eroavat ehkä eniten muiden kaupunkien organisaatioista.

Liitteenä 5 on kuvaus päihdehuollon palvelujärjestelmästä taulukkomuodossa. Kuvaus koskee vuoden 2009 tilannetta. Uutena asiana edelliseen raporttiin verrattuna on lisätty kuvaus kuusikkokuntien matalan kynnyksen paikoista. Liitteenä 6 oleva kuvaus koskee vuoden 2010 tilannetta.

Helsinki

Helsingissä päihdepalvelut kuuluvat sosiaaliviraston Aikuisten palvelujen vastuualueelle ja Lapsiperheiden vastuualueelle (nuorten palvelut). Ehkäisevä työtä tehdään Aikuisten palvelujen vastuualueella ja Lapsiperheiden vastuualueella. Muut palvelut jakaantuvat avopalveluihin, asumispalveluihin ja laitospalveluihin. Helsingin linjauksena on avohuoltopainotteisuus ja joustava monituottajamalli. Monituottajamalli nojaa elinvoimaisiin omiin palveluihin ja sosiaalivirastoa lähellä oleviin kumppaneihin.

Espoo

Espoossa on yhdistetty sosiaali- ja terveystoimi. Mielenterveys- ja Päihdepalvelut (MtP) kuuluvat terveyspalvelujen tulosityksikköön. Palvelut jakautuvat akuuttivaiheeseen, hoitovaiheeseen ja tukivaiheeseen. Tavoitteena on integroida mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä organisatorisesti että käytännön tasolla.

Vantaa

Päihdepalvelut on tulosityksikkö sosiaali- ja terveystoimen perhepalveluiden tulosalueella. Päihdepalvelut koostuvat ehkäisevän päihdetyön, A-klinikkatyön ja kuntouttavan asumispalvelun toimintayksiköistä. Päihdepalvelujen lisäksi Perhepalveluihin kuuluvat aikuissosiaalityö, psykososiaaliset palvelut, lastensuojelun palvelut ja ehkäisevä terveydenhuolto (neuvola-, koulu-, ja opiskeluterveydenhuolto). Perhepalveluihin kuuluvat yksiköt ovat tiiviissä yhteistyössä päihdepalvelujen kanssa. Esimerkiksi lastensuojelusta ei mennä suoraan päihdehoitoon. Ohjaus tapahtuu nuorisoseuran kautta. Kuntouttava laitoshoidon ostetaan kokonaan.

Turku

Turun sosiaali- ja terveystoimi yhdistyivät vuoden 2009 alusta. Turun sosiaali- ja terveystoimissa on johtamisessa otettu käyttöön sopimusohjaus 1.1.2009 alkaen. Sosiaali- ja terveystoiminta kokonaisuutena johtaa peruspalvelujohtaja. Kuntalaisnäkökulmaa edustavat ydinprosessit (4), joissa ”tilaajina” toimivat palvelujohtajat (3). Palvelujen tuotannosta vastaavat palvelutuotantojohtaja ja tulosaluejohtajat (7).

Päihdepalvelut kuuluvat sosiaali- ja terveystoimen palveluihin. Sosiaalityön erityispalvelut vastaavat mm. päiväkeskuspalvelujen, asumispalvelujen, A-klinikan polikliinisten palvelujen ja katkaisu- ja vieroitushoitopalvelujen sekä kuntoutumishoitopalvelujen järjestämisestä. Erikoissairaanhoidon kuuluva päihdepsykiatrian yksikkö vastaa päihdepsykiatrian osaston toiminnasta sekä päihdepsykiatrian poliklinikan ja korvaushoitopoliklinikan toiminnasta.

Tampere

Tampereen kaupungissa on tilaaja- tuottaja organisaatiomalli. Tilaajan organisaatioon kuuluu päihde- ja mielenterveyspalveluiden asiakasohjausyksikkö Loisto, joka koordinoi palveluiden hankintaa ja neuvoo palveluiden tuottajia ja sosiaalityöntekijöitä.

Oulu

Oulussa toteutetaan tilaaja-tuottaja-organisaatiomallia ja päihdepalvelut kuuluvat yhdistettyyn mielenterveys- ja sosiaalipalveluiden palvelualueeseen. Päihdepalvelut järjestetään avohuoltopainotteisesti lähes kokonaan kaupungin oman tuotannon tuottamina palveluina. A-klinikan työntekijät on nimetty myös alueellisiin psykiatrisiin tiimeihin ja he tekevät säännöllistä yhteistyötä perusterveydenhuollon kanssa.

Palvelujärjestelmän erityispiirteitä

Opioidiriippuvaisten korvaushoitoa annetaan kaikissa Kuusikkokunnissa. Korvaushoidon arviointi-, hoidon aloitus-, toteutus- ja seurantakäytännöt vaihtelevat kaupunkikohtaisesti. Korvaushoidon arviointi toteutettiin Oulussa kunnan omana toimintana, mutta muissa kuusikkokunnissa toteutettiin edelleen erikoissairaanhoidossa. Tästä johtuen erikoissairaanhoidon kustannukset ovat mukana vain Oululla. Korvaushoidon prosessi sitoo kunnilta huomattavan paljon päihdehuollon henkilöstö- että talousresursseja. Korvaushoidon osuus päihdehuollon kustannuksista kuusikkokunnissa oli 10 prosenttia ja asiakkaita korvaushoidon piirissä oli kaksi prosenttia.

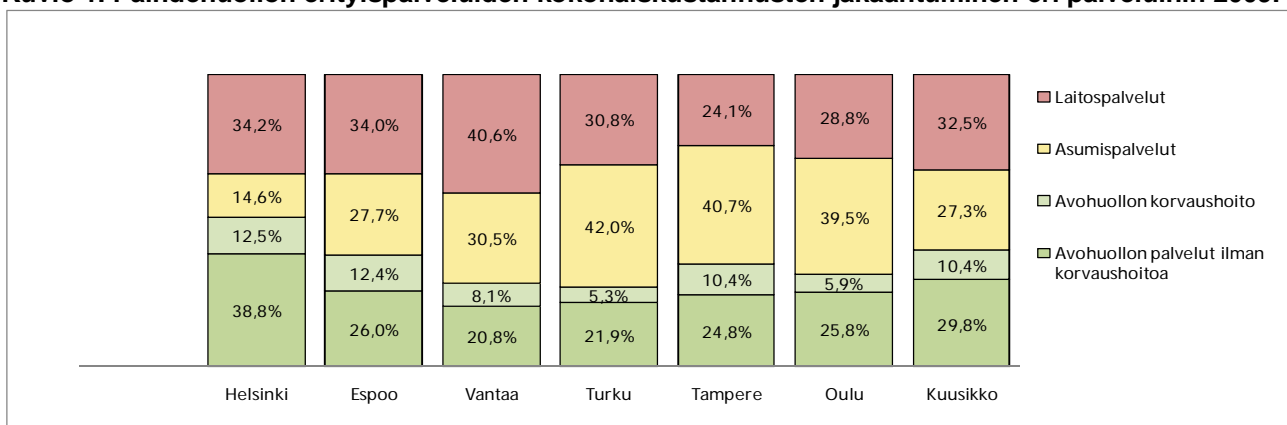
3. Päihdehuollon kokonaisuus ja eri toiminnot 2009

Kuusikon kunnat käyttivät päihdehuollon palveluihin kaikkiaan 82,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2009 kokonaiskustannuksia voi verrata vain vuoden 2008 kustannuksiin, koska osassa kuusikkokunnista päihdehuollon piiriin on tullut uusia palveluja vuoden 2007 jälkeen. Näitä palveluja ei ole laskettu aikaisempien vuosien kokonaissuoritteisiin ja –kustannuksiin. Vuonna 2008 kustannukset olivat 84,4 miljoonaa euroa, joten kustannukset vähenivät 2,6 %. Kustannuksista kului noin 33 miljoonaa euroa (40 %) A-klinikoiden ja nuori-soasemien sekä muihin avohuollon palveluihin, 22 miljoonaa euroa (27 %) asumispalveluihin ja 27 miljoonaa euroa (33 %) laitospalveluihin. Korvaushoidon kustannukset olivat 8,8 miljoonaa euroa (10 % kokonaiskustannuksista ja 25,8 % avopalveluiden kokonaiskustannuksista).

Eri toimintojen osuudet päihdehuollon kokonaiskustannuksista vaihtelivat kunnittain. Pääkaupunkiseudun kunnissa laitoshoidon osuus oli asumispalveluja suurempi. Laitospalvelujen osuus oli suurin Vantaalla ja pienin Tampereella. Helsingin kokonaiskustannusten rakennetta selittää se, että suurin osa asumispalveluista on organisoitu asunnottomien palveluihin. Avohuollon palvelujen osuus oli pienimmillään noin viidesosa kustannuksista, kun se keskimäärin Kuusikon kunnissa oli 40 %. Helsingissä avohuollon osuus oli puolet kokonaiskustannuksista.

Kaupunkien välillä on eroja palvelumuotojen organisoinnissa ja tilastoinnissa. Suurimmat erot ilmenevät siinä, mitkä palvelut luokitellaan päihdehuollon asumispalveluiksi, mielen-terveyspalveluiksi ja asunnottomien palveluiksi. Erot määrittelyissä vaikeuttavat kaupunkien luotettavaa vertailua.

Kuvio 1. Päihdehuollon erityispalveluiden kokonaiskustannusten jakaantuminen eri palveluihin 2009.

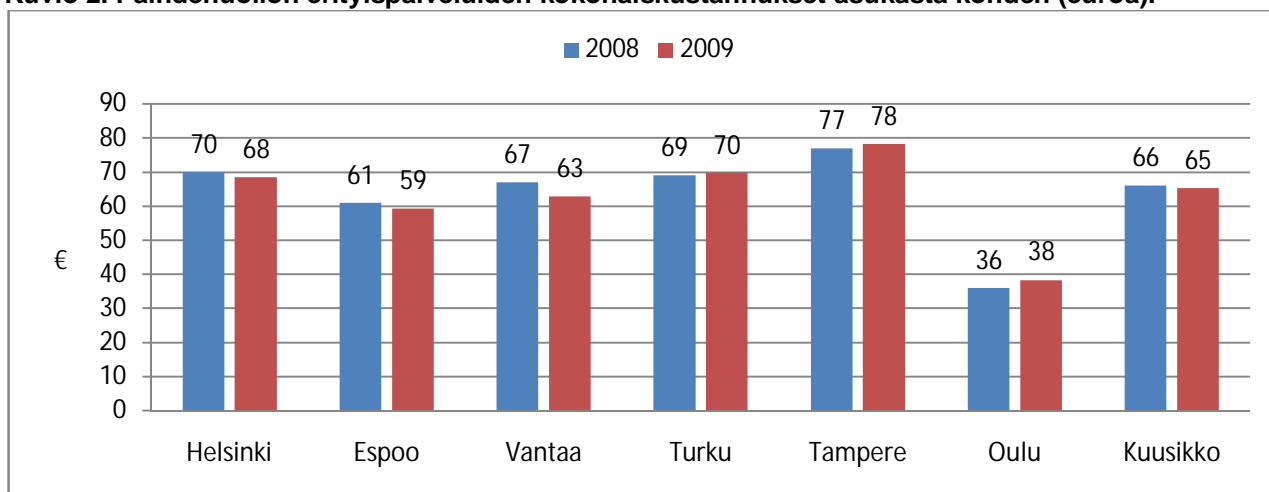

Päihdehuollon asiakasmäärää (henkilötunnus kertaalleen) ei saada kaikissa kaupungeissa selville nykyisistä tietojärjestelmistä. Asiakkaiden tilastointi tehdään useimmiten palvelukohtaisesti tai palvelujen sisällä jopa yksiköittäin. Eniten asiakkaita oli A-klinikoilla ja nuori-soasemilla, joissa vuonna 2009 palveltiin 15 363 asiakasta. Päihdehuollon laitospalveluja tarvitsi noin 7 601 asiakasta. (Liite 2)

Kuntien vastuulla olevia korvaushoidon asiakkaita oli Kuusikon kunnissa 962. Avohuollon korvaushoitokustannukset ilman erikoissairaanhoidon päihdeklินิกoiden kustannuksia olivat 8 791 393 euroa. Korvaushoidon asiakkaat saavat lääkeseurauksensa hoitopaikoista päivittäisillä käynneillä vuosien ajan, mikä kuormittaa hoitojärjestelmää paljon.

Raportin sisältämien päihdehuollon palvelujen kustannukset olivat keskimäärin 65 euroa 18 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti vuonna 2009.

Kuvio 2. Päihdehuollon erityispalveluiden kokonaiskustannukset asukasta kohden (euroa).

Taulukko 1. Kuusikkokuntien 18 vuotta täyttäneiden asukkaiden määrä (31.12.2009).

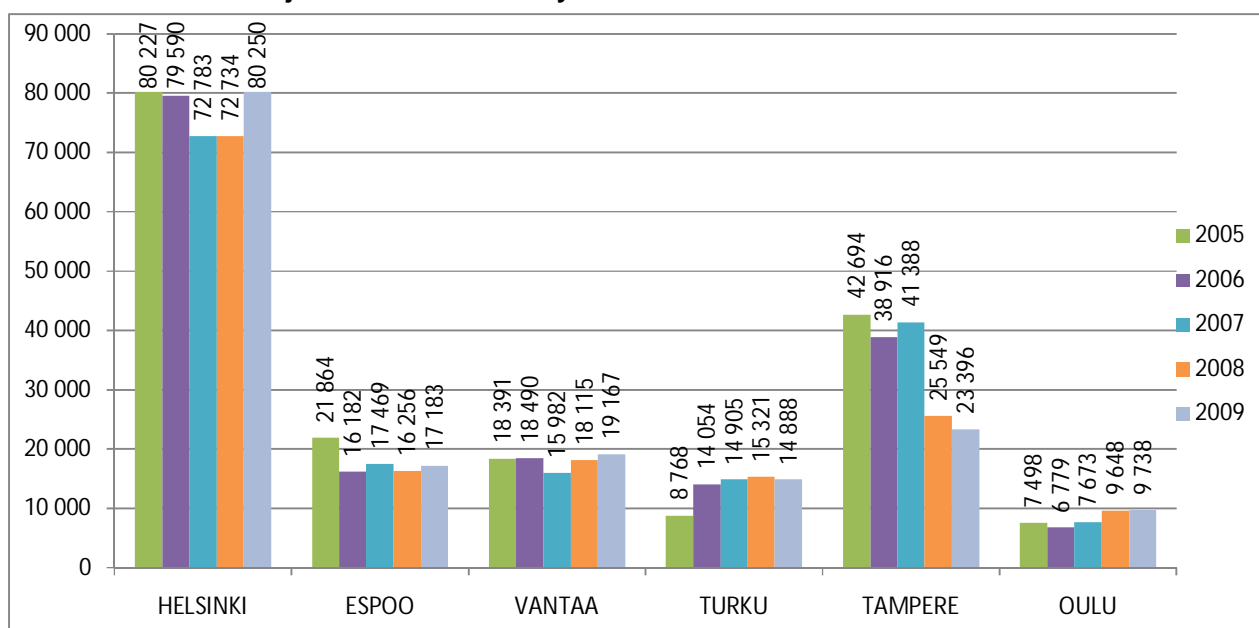
HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
486 760	186 739	153 690	148 023	176 093	110 592	1 261 897

4. Päihdehuollon eri palvelut

4.1 A-klinikan ja nuorisoaseman palvelut

A-klinikan ja nuorisoasemien palveluja käytti runsas 15 000 asiakasta. Käyttäjien lukumäärä ovat pysyneet samansuuruisina vuosina 2005 - 2009. Käyntejä A-klinikoille ja nuorisoasemille tehtiin noin 162 000. (Liite 3)

Kuvio 3. A-klinikoiden ja nuorisoasemien käynnit 2005 – 2009.

* Vantaan lukuun laskettu mukaan omat muut avohuollon palvelut.

A-klinikan käynnin keskimääräinen kustannus vuonna 2009 oli 98,2 euroa ja asiakas kävi vuoden aikana keskimäärin 10,4 kertaa A-klinikalla.

Taulukko 2. Kustannukset per käynti A-klinikalla ja nuorisoasemilla (euroa).

HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU*	KUUSIKKO
116,6	50,4	99,1	87,1	75,5	101,1	98,2

* Oulun käynteihin A-klinikalla ja nuorisoasemilla on laskettu mukaan terveysneuvonnan käynnit, koska ne sisältyvät A-klinikan kustannuksiin.

Taulukko 3. A-klinikan ja nuorisoasemien kustannukset 2005 – 2009 (milj. euroa).

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	Muutos %
2005	8,3	1,2	1,2	1,0	2,0	0,6	14,3	
2006	8,6	0,8	1,5	1,1	1,9	0,7	14,7	2,8%
2007	7,7	0,8	1,4	1,2	2,0	0,8	13,9	-5,5%
2008	8,7	0,9	1,4	1,2	1,8	0,8	14,8	6,6%
2009	9,4	0,9	1,5	1,3	1,8	1,1	15,9	7,2%

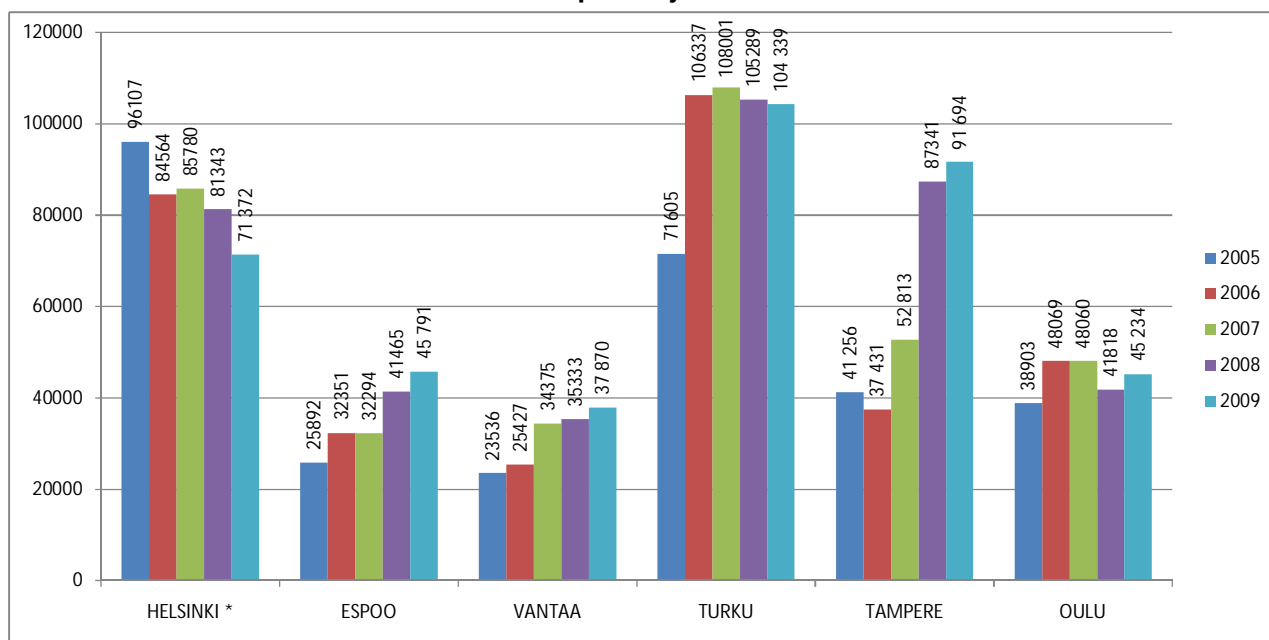
Taulukko 4. Käynnit per asiakas A-klinikalla ja nuorisoasemilla.

HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
11,1	11,1	12,4	10,1	10,4	7,4	10,4

4.2 Päihdehuollon kuntouttavat asumispalvelut

Päihdehuollon kuntouttavien asumispalvelujen vuorokaudet nousivat hieman. Asumisvuorokausia oli noin 396 000 vuonna 2009 ja noin 393 000 vuonna 2008. Vuonna 2009 päihdehuollon asumispalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oli noin 3200 ja vuonna 2008 noin 2900. Yhtä asiakasta kohti asumisvuorokausia kertyi keskimäärin 124 vuoden 2009 aikana. Asumisvuorokauden kustannukset olivat 57 euroa.

Kuvio 4. Päihdehuollon kuntouttavien asumispalvelujen asumisvuorokaudet 2005 – 2009.

* Helsingissä asunnottomien asumispalveluja ei luokitella päihdehuollon asumispalveluihin, vaikka näiden palveluiden asukkaista monet ovat päihdeongelmaisia. Näissä palveluissa oli vuonna 2009 yhteensä 3038 asumispaikkaa ja asumisvuorokausia kertyi 1048 923.

Päihdehuollon kuntouttavien asumispalvelujen kokonaiskustannukset olivat 22,5 miljoonaa euroa vuonna 2009. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 0,6 % (ei indeksikorjausta) ja vähennystä 1,9 % sosiaalitoimen julkisten menojen hintaindeksillä korjattuna.

Taulukko 5. Päihdehuollon kuntouttavien asumispalvelujen kustannukset 2005–2009 (milj. euroa).

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	MUUTOS %
2005	5,6	1,8	1,2	3,6	1,9	1,2	15,2	
2006	5,6	0,9	1,5	4,6	2,0	1,4	15,9	4,5%
2007	4,6	1,8	2,5	4,3	3,9	1,5	18,6	16,7%
2008	4,9	2,7	3,1	4,8	5,3	1,6	22,3	20,2%
2009	4,9	3,1	2,9	4,3	5,6	1,7	22,5	0,6%

Espoossa asumispalveluiden kustannusten kasvu ja asumisvuorokausien lisääntyminen on osin seurausta palveluiden kehittymisestä avohoitopainotteisemmaksi. Samaan aikaan päihdehuollon kuntoutushoitojen määrää on saatu vähennettyä hoitajaksoja lyhentämällä ja avohoitoa tehostamalla. Osa asiakkaista on siirtynyt nopeammin asumispalveluiden piiriin.

Vantaalla asumispalvelujen asumisvuorokausien määrä lisääntyi erityisesti oman tukiasuntotoiminnan lisääntymisen vuoksi. Vantaalla otettiin käyttöön yhteistoimintasopimukset Y-säätiön kanssa siten, että Y-säätiö hankkii asuntoja asunnottomille ja kaupungin päihdepalvelut tuottaa asiakkaiden tarvitseman tuen. Lisäksi käynnistettiin ostopalveluna päihdetä käyttävien palveluasumisyksikkö. Vantaalla asumispalvelujen kustannuksissa ei ole mukana asiakkaiden vuokria eikä asiakasmaksuosuuksia, vaan ne asiakas maksaa suoraan vuokranantajalle ja palveluntuottajalle, olipa kysymys omasta tai ostopalveluna järjestetystä palvelusta.

Vuoden 2009 päihdehuollon asumispalvelujen vuorokausissa on mukana päihdehuollon tukiasuntojen vuorokaudet (22 275 asumispäivää ja 73 asiakasta 31.12.2009) ja Talk-asuntojen vuorokaudet (878 asumispäivää ja 15 asiakasta 31.12.2009). Syksyllä 2009 käynnistetty tietun asumisen lisäämis- ja kehittämishanke (TALK-hanke) tähtää pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen. Tukiasuntotoiminnan lisääntyessä päihdehuollon hoitokotipaikkojen tarpeen määrä vähenee.

Turun vuoden 2005 tiedoissa asumisvuorokausiin ei ole tilastoitu ensisuojan tilapäisen asuttamisen vuorokausia eikä päihdehuollon tukiasuntojen asumisvuorokausia. Vuoden 2006 asumisvuorokausissa ei ole ensisuojan tilapäisen asuttamisen hoitovuorokausia. Vuodesta 2007 alkaen asumisvuorokausiin on lisätty myös ensisuojan asumisvuorokaudet ja päihdehuollon tukiasuntojen asumisvuorokaudet. Turussa asukas vastaa itse päihdehuollon tukiasunnoissa vuokramenoistaan, muissa kunnissa käytännöt vaihtelevat yksiköittäin. Tukiasuntoihin kohdistuvan palvelun kustannukset (henkilöstön palkkamenot) on sisällytetty Turun kaupungin omien asumispalvelujen kustannuksiin. Päihdehuollon asumispalveluja tarjoavien yksiköiden käyttöasteet ovat nousseet Turussa yli 85 %:n vuonna 2009. Ensisuojan käyttöasteet ovat jääneet matalammiksi johtuen mm. selvien asiakkaiden osaston kiinniolosta kesäkuukausina viime vuosina.

Tampereella omana toimintana järjestetään kuntouttavaa laitosasumista, kuntoutuskoti- ja tukiasumista. Suurin osa asumispalveluista ostetaan ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Asumispalveluina ostetaan tehostettua palveluasumista, palveluasumista, tukiasumista, tuettua asumista ja tilapäistä asumispalvelua. Päihderiippuvaisten lisäksi asiakkaina on asunnottomia, lainrikkooja, mielenterveyskuntoutujia ja monihäiriöisiä.

Vuonna 2009 aloitti toiminnan kolme pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishankkeen mukaista hanketta. Tampereen a-kilta on palveluntuottajana 22-paikkaisessa Härmälän tehostetun tuen asumisen yksikössä, jossa asiakkaina on pitkäaikaisasunnottomia päihde- ja mielenterveyskuntoutujia. Oma ovi- hankkeessa on palveluntuottajana Silta-Valmennus ry ja nyt 8-paikkainen tukiasumisen yksikkö on tarkoitettu rikostaustaisille pitkäaikaisasunnottomille. Ässä- kodeissa on viisi paikkaa päihde- ja mielenterveyskuntoutujille sekä 20 paikkaa alle 29-vuotiaille pitkäaikaisasunnottomille. Palveluntuottajana on Sinivida Oy ja Ässä-asunnot huolehtivat isännöinnistä ja vuokranperinnästä. Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut on kilpailutettu Tampereella ja Tampere on ostanut vuonna 2009 mielenterveyskuntoutujille tuetun asumisen, palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen palvelua 5,9 miljoonalla eurolla. Palvelujen piirissä on ollut 266 asiakasta.

Oulussa asumispalveluiden tavoitteena on portaittainen toimintamalli, jossa asiakasta tuetaan kohti kevyempää asumista. Tukiasumista ja ohjaajapalveluita on lisätty suunnitelmallisesti sekä kaupungin omiin palveluihin että ostopalveluihin.

Oulussa on kilpailutettu mielenterveysasiakkaiden asumispalvelut ja osa päihdeasiakkaiden asumispalveluista toteutuu yksityisissä palvelukodeissa. Tilastoissa ei ole mukana mielenterveysyksiköissä asuvien päihdeasiakkaiden määrät, hoitopäivät eivätkä kustannukset.

Oulussa ostetaan sopimuksellisesti nuorille päihdeongelmallisille ohjattuja ja tuettuja asumispalveluita. Useimmiten kyseisten nuorten asunnottomuuden taustalla on vakava päihdeongelma ja he ohjautuvat asumiseen päihdepalveluiden kautta. Nuorille järjestetään tiivis asumisenohjaus sekä intensiivinen kuntoutus. Lisäksi järjestöt tuottavat asumispalveluita mm. vankilasta vapautuneille ja /tai raitistuneille päihdeongelmallisille.

Taulukko 6. Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden kustannukset (milj. euroa) ja asiakasmäärät.

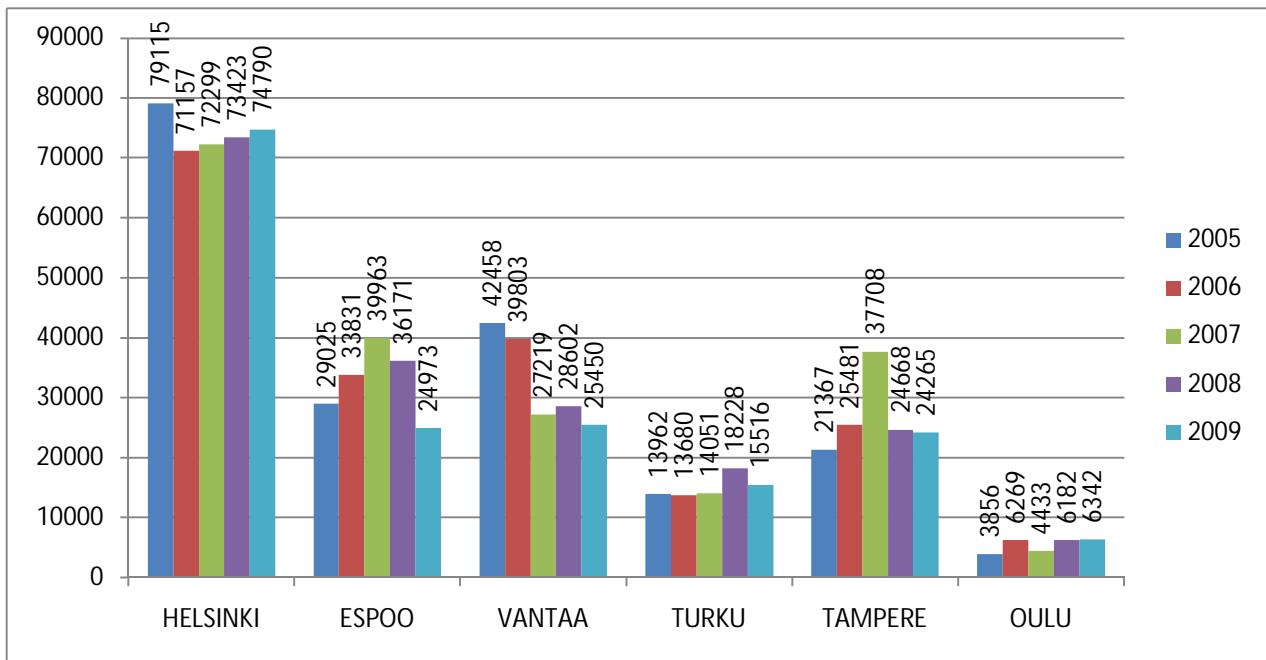
Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluja ei ole käsitelty aiemmissa Kuusikko-raporteissa. Asumispalveluiden luvussa on huomioitu mielenterveyskuntoutujille omana ja ostona tuotettu tuettu asuminen, palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen. Palveluntuottajat on kuusikkokunnissa valittu kilpailutuksen perusteella.

	milj. euroa	asiakkaita yhteensä
HELSINKI	13,3	1693
ESPOO	4,6	178
VANTAA	6,8	224
TURKU	6,6	285
TAMPERE	5,9	266
OULU	4,7	187
KUUSIKKO	37,3	2833

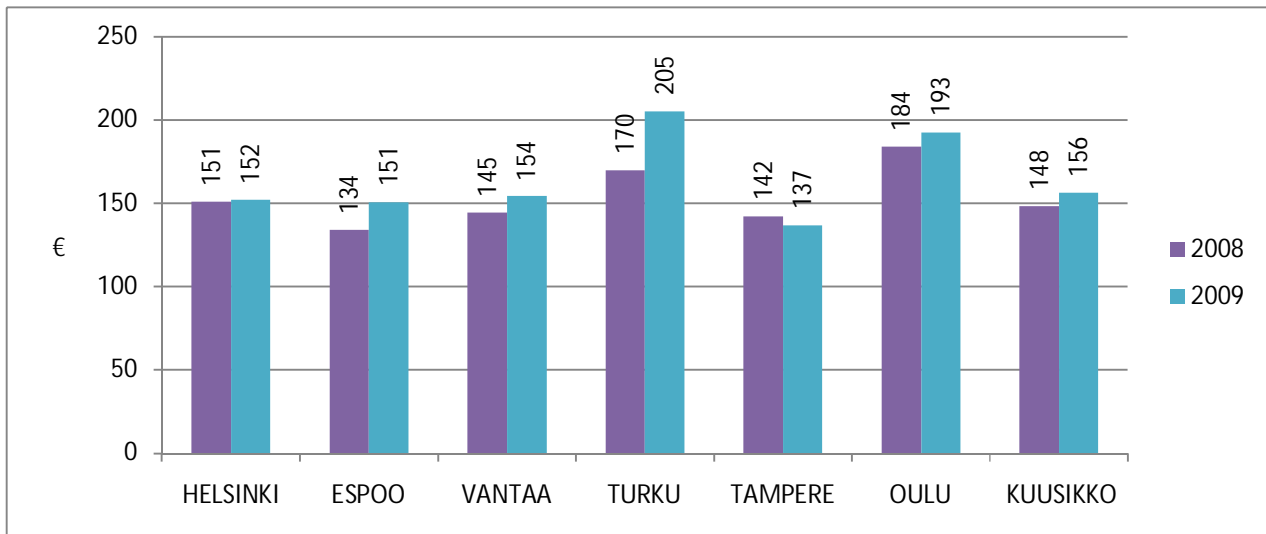
4.3 Päihdehuollon laitoshoido

Päihdehuollon katkaisu- ja kuntoutushoidon hoitovuorokaudet ovat vähentyneet vajaasta 190 000 hoitovuorokaudesta noin 171 336 vuorokauteen vuodesta 2005 vuoteen 2009. Tämä johtuu siitä, että kunnissa on pyritty lyhentämään laitoshoidojaksojen kestoja. Kuntouttavaa laitoshoidoa ja asumispalvelujen rajaa on tarkennettu siten, että asumispalvelujen määrä ja käyttö on lisääntynyt. Hoitovuorokausien määrä vuonna 2009 vastaa 469 kokovuotista hoitopaikkaa.

Kuvio 5. Päihdehuollon katkaisu-, vieroitus- ja kuntoutushoidon vuorokaudet 2005 – 2009.

Kuvio 6. Päihdehuollon katkaisu-, vieroitus- ja kuntoutushoidon kustannukset per hoitovuorokausi 2008 – 2009 (euroa).

Päihdehuollon laitospalveluja käytti vuonna 2009 noin 7600 asiakasta. Hoitovuorokauden kustannukset olivat keskimäärin 156 euroa.

Taulukko 7. Päihdehuollon katkaisu-, vieroitus- ja kuntoutushoidon kustannukset 2005 – 2009 (milj. euroa).

	HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO	MUUTOS %
2005	9,8	3,4	4,3	1,9	2,5	1,7	23,6	
2006	10,4	3,8	4,1	1,7	2,5	1,7	24,2	2,5%
2007	11,1	4,5	3,1	1,9	3,1	1,3	25,1	3,7%
2008	11,1	4,8	4,1	3,1	3,5	1,1	27,8	10,8%
2009	11,4	3,8	3,9	3,2	3,3	1,2	26,8	-3,6%

Espoossa katkaisu-, vieroitus- ja kuntoutushoidon vuorokaudet ovat laskeneet merkittävästi vuodesta 2008 vuoteen 2009. Suurin vähennys on tapahtunut kuntoutushoidon vuorokausien suhteen, kun pitkistä laitoshoidoista on onnistuttu suurelta osin luopumaan. Tehostamalla avokuntoutusta on pystytty huomattavasti lyhentämään ja tehostamaan kuntoutushoidon jaksoja. Laitoshoito nähdään selkeästi avohoidon tukitoimenpiteenä. Toimivalla avokuntoutuksella varmistetaan asiakkaan oikea-aikainen laitoskuntoutusjakso tarvittaessa. Espoon osalta päihdehuollon katkaisu-, vieroitus- ja kuntoutushoidon kustannusten väheneminen vuoteen 2008 verrattaessa selittyy paljolti selviämishoitoaseman kustannusten siirtämisestä kokonaisuudessaan omaan kohtaan. Vuoden 2009 tiedoista on siirretty noin 800 000 euroa, eli koko selviämishoitoaseman kustannukset, omaksi kohdaksi.

Vantaalla laitoshoidon hoitovuorokausien määrä on ollut laskeva vuotta 2008 lukuun ottamatta. Vähenemistä on tapahtunut erityisesti kuntouttavan laitoshoidon osalta. Kuntouttava laitoshoidon hankitaan vuonna 2008 kilpailutetuilta palveluntuottajilta. Asumispalvelujen lisääntyminen on kompensoinut kuntouttavan laitoshoidon vähenemistä. Myös Koisorannan palvelukeskuksen tarjoama asunnottomien palvelutarpeen arviointi ja kuntoutus sekä muu omana toimintana toteutettava tuettuun tai itsenäiseen asumiseen kuntouttava toiminta on vähentänyt laitoshoidon käyttöä vuodesta 2007 alkaen. 2007 aloitettiin keskitetty laitoshoidon ohjaus. Katkaisu- ja vieroitushoitoa ostetaan yhä kasvavassa määrin yksityisiltä palveluntuottajilta, kun oman katkaisuhoidon palvelut eivät riitä vastaamaan kysyntään.

Turussa vuoden 2009 kustannuksissa on erikoissairaanhoidon tuottamat katkaisu- ja vieroitushoidon osastokustannukset. Kyseessä on erikoissairaanhoidon järjestämä osastohoido, joka toimii täydellä kapasiteetillä, on hoidoltaan kallista ja nostaa siten päihdehuollon laitoshoidon kokonaiskustannuksia. Päihdehuollon kuntoutumishoidot on ostettu vuonna 2009 maksusitoumusmenettelyllä ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Hoidon kesto on vastannut vuoden 2008 tasoa eli keskimäärin kaksi kuukautta/asiakas vuonna 2009.

Korvaushoidon aloitukset ovat toteutuneet hoitotakuun puitteissa kaikissa potilasryhmissä. Ensimmäinen arvioaika on annettu kolmen viikon kuluessa lähetteen saapumisesta. Korvaushoidon arviot ja aloitukset toteutetaan Turun yliopistollisessa keskussairaalassa ja jatkohoito toteutetaan Turun sosiaali- ja terveystoimen erikoissairaanhoidossa.

Tampereella vuonna 2009 aloitti toiminnan seutukunnallinen, selviämishoitoasema, jossa tamperelaisille on kahdeksan asiakaspaikkaa. Selviämishoitoaseman yhteydessä toiminnan aloitti syyskuussa 2009 10-paikkainen katkaisuhoidon asema, joka on tarkoitettu laitoskatkaisun tarpeessa oleville tamperelaisille.

Oulussa on tehty rakenteellisia muutoksia päihdepalvelujen järjestämisessä vuoden 2007 alusta, jolloin Oulun sosiaali- ja terveystoimessa siirryttiin tilaaja-tuottaja malliin. Tiedot eivät näin ollen ole vertailukelpoisia vuosiin 2005–2006. Lisäksi kaupungin oman palvelutuotannon prosessien kehittäminen on tehostanut toimintaa ja vähentänyt ostopalveluiden käyttöä. Esimerkkeinä prosessien kehittämisestä ovat mm. yhteispäivystys, vieroitushoitosten ottaminen omaan palvelutuotantoon, kuntoutushoitosten toteuttaminen non-stop-pina ja opiaattikorvaushoidon uudelleen järjestäminen (lääkehoito Päihdeklinalta, psykososiaalinen hoito A-klinalta). Avohoitopainotteinen hoitomalli näkyy päihdeasiakkaan palveluketjussa siten, että laitoshoidon mielletään yhdeksi avohoidon tukevaksi jaksoksi. Avohoidon työntekijät osallistuvat asiakkaan hoitoprosessiin myös laitoshoidon jakson aikana.

PÄIHDEHUOLLON MÄÄRITELMÄT

Päihdehuollon erityispalvelut

Tässä raportissa näistä on rajattu pois perusterveydenhuolto, aikuissosiaalityössä tehtävä päihdetyö ja erikoissairaanhoido, paitsi Turulta mukana on päihdeosasto A3.

Päihdehuollon A-klinikan (polikliiniset) ja nuorisoasemien palvelut

Päihdehuollon polikliiniset palvelut ovat päihdehuoltolain mukaista erityispalvelua, joihin liittyy vapaaehtoisuuteen perustuvaa neuvonta-, tutkimus- ja hoitopalvelua. Palvelumuotoina voivat olla asiakkaan tarpeiden ja valinnan mukaan mm. somaattisen ja psyykkisen tilan kartoitus, sosiaalinen neuvonta, terveysneuvonta, yksilöterapia, perheterapia, ryhmäterapia, verkostotyö, avovieroitushoito sekä lähetteet ja lausunnot jatkotutkimuksiin ja muihin hoitopaikkoihin. Hoito perustuu asiakkaan ja hänen verkostonsa kanssa yhdessä laadittuun hoito- ja palvelusuunnitelmaan.

Selviämishoitoasema

Selviämishoitoasemalla hoidetaan asiakkaita, jotka tarvitsevat päihtymyksen vuoksi sairaanhoidollista seurantaa. Asiakkaalla voi olla myös somaattisia ja psyykkisiä ongelmia, jotka eivät edellytä sairaalahoitoa. Asiakkaat tulevat selviämishoitoasemalle poliisiin kautta ja muista hoitoyksiköistä. Selviämishoitoasema on tarkoitettu erilaisten päihteiden käyttäjien lyhytaikaista toipumista varten. Selviämishoitoasemalta asiakkaita ohjataan tarvittaessa jatkohoitoon, esimerkiksi katkaisu- ja vieroitushoitoon, psykiatriseen hoitoon tai tarvittaviin sosiaalipalveluihin. Taulukoissa selviämishoitoon on laskettu säilöönottopalveluja. Espoon ja Oulun taulukossa selviämishoito sisältyy laitospalveluihin.

Korvaushoito

Korvaushoitoa voidaan antaa niille opioidiriippuvaisille asiakkaille, jotka eivät ole kyenneet vieroittautumaan muiden vieroitushoitojen avulla. Opioidiriippuvaisten lääkkeellisen korvaushoidon tavoitteena on kuntoutuminen ja päihteettömyys tai haittojen vähentäminen ja potilaan elämänlaadun parantaminen. Korvaushoidon lääkkeitä ovat metadoni ja buprenorfiini. Vaativat tapaukset hoidetaan erikoissairaanhoidossa ja muut perustasolla tai polikliinisisessä päihdehuollossa (mm. A-klinikoilla). Korvaushoitoa annetaan polikliinisesti, katkaisu- tai vieroitushoitona laitoksissa tai erikoissairaanhoidona (hoidontarpeen arviointi ja hoito). Tässä raportissa korvaushoitoon ei sisällä erityissairaanhoidon kustannukset.

Päihdehuollon kuntouttavat asumispalvelut

Päihdehuollon asumispalveluissa tavoitteena on luoda kokonaisuus, jossa päihdeprosessissaan eri vaiheissa oleville asiakkaille pystytään tarjoamaan kuntoutumista tukeva asumismuoto. Kuntouttavaa asumista ovat tehostettu palveluasuminen (ympäri vuorokautisesti valvottu), palveluasuminen, tukiasuminen (palvelutalon läheisyydessä, mahdollisuus saada apua palvelutalolta) ja tuettu asuminen (tuntiohjaus). Asumispalveluiden tavoitteena on asiakkaan asumisen turvaaminen sekä tukeminen päihteettömyyteen ja ohjaaminen palvelujen piiriin. Työmuotoihin voi kuulua ohjaus ja neuvonta arjen asioissa, rajojen asettaminen, asiakkaan sosiaalisten tukiverkostojen kartoittaminen ja vahvistaminen ja terveydenhoidon antaminen. Asumispalvelu perustuu asiakkaalle laadittavaan palvelu- ja kuntoutumissuunnitelmaan.

Päihdehuollon kuntouttava laitoshoido

Päihdehuollon kuntouttava laitoshoido on ympärivuorokautista pitempiaikaista laitoshoidoa. Kuntouttava laitoshoido on osa asiakkaan kokonaiskuntoutusta ja se perustuu asiakkaalle tehtävään palvelu- ja kuntoutussuunnitelmaan. Kuntouttava laitoshoido on tarkoitettu avohoidoa tukevaksi hoitajaksoksi päihdeongelmallisille, joille avohuollon palvelut tai katkaisu laitoshoidossa eivät ole riittäviä tai tarkoituksenmukaisia, tai joiden kuntoutuminen edellyttää väliaikaista irrottautumista normaalista elinympäristöstä. Hoidon pituus määrittyy yksilöllisesti hoidon tarpeen arvioinnin perusteella. Kuntoutushoidon sisältö määräytyy hoitoa tarjoavan laitoksen hoitoideologian ja käytettyjen työmenetelmien mukaan.

Päihdehuollon katkaisu- ja vieroitushoido laitoksissa

Katkaisu- ja vieroitushoido on ympärivuorokautista laitoshoidoa. Hoidon pituus määrittyy yksilöllisesti hoidon tarpeen arvioinnin perusteella. Hoidon tavoitteena on päihdekierteen katkaisu, vieroitusoireiden hoitaminen sekä jatkohoidon suunnittelu. Somaattisen kunnon kohotessa katkaisu- ja vieroitushoitoon kuuluu mm. keskusteluapu, sosiaalinen neuvonta, terveysneuvonta, pari- ja perhetapaamisia sekä verkostotapaamisia.

HELSINKI 2009 Päihdehuolto	Asiakkaat			Hoitovrk/käynnit			Kustannukset			Huomautukset
	Yhteensä	Oma	Osto	Yhteensä	Oma	Osto	Yhteensä	Oma	Osto	
Päihdehuollon avopalvelut yht.	15 865	9 392	6 473	243 270	120 759	122 511	17 084 198	12 347 367	4 736 831	
Päihdehuollon avopalvelut yht. (ilman korvaushoitoa)	15 463	9 188	6 275	164 125	82 622	81 503	12 923 112	10 046 845	2 876 267	
1. Ehkäisevä päihdetyö	0	0	0	0	0	0	531 777	531 777	0	Klaarin ja ehkäisevän päihdetyön tiimin kustannukset
2. A-klinikan ja nuorisosaseman (polikliiniset) palvelut	7 234	6 114	1 120	80 250	62 282	17 968	9 359 557	7 478 995	1 880 562	0708 ja 0308 (Ei säilöönoston kustannuksia 2008)
3. Korvaushoito	402	204	198	79 145	38 137	41 008	4 161 086	2 300 522	1 860 564	Sosiaaliviraston korvaushoito + Terveyskeskuksen korvaushoito, TA:t ja HUS
4. Muut avoimuuden palvelut	0			49 734	15 402	34 332	1 073 734	932 034	141 700	Muu päivätoiminta
5. Terveysneuvonta	5 155	0	5 155	29 203	0	29 203	854 005	0	854 005	Vinkin kustannukset ja asiakkaat. Terveyskeskuksen organisaatiossa.
6. Selviämishoitoasema	3 074	3 074	0	4 938	4 938	0	1 104 039	1 104 039	0	Säilöönoston sairaanhoitajapalvelut Terveyskeskuksen selviämishoitoasema
Päihdehuollon asumispalvelut yht.	426	61	365	71 372	8 472	62 900	4 850 408	1 597 497	3 252 911	
7. Tuki- ja tuettu asuminen	0	0	0	0	0	0	942	942	0	..
8. Palveluasuminen	426	61	365	71 372	8 472	62 900	4 463 762	1 210 851	3 252 911	Tervalampi*
9. Tehostettu palveluasuminen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	..
10. Tilapäinen asuminen	0	0	0	0	0	0	385 704	385 704	0	..
Päihdehuollon laitoshoido yht.	3 314	2 662	652	74 790	58 954	15 836	11 378 836	8 446 110	2 932 726	
11. Katkaisu- ja vieroitusohito	2 071	1 607	464	20 704	14 540	6 164	11 378 836	8 446 110	2 932 726	Ostopalvelukustannuksia ei saada eroteltua katkoon ja kuntoutukseen. Sisältää korvaushoidon laitospalveluiden kustannukset ja vuorokaudet. (ostokatkaisu ja HDL)
12. Kuntoutushoito	1 243	1 055	188	54 086	44 414	9 672	0			(sis. Avokuntoutuksen)
Kustannukset yhteensä							33 313 442	22 390 974	10 922 468	
Kustannukset yh. Ilman korvaushoitoa							29 152 356	20 090 452	9 061 904	
Korvaushoidon osuus kustannuksista							12%	10%	17%	
Korvaushoidon osuus avopalveluiden kustannuksista							24%	19%	39%	
Kustannukset 18 v asukasta kohden							68,4	46,0	22,4	486760
Asumispalvelun kustannukset / hoitovuorokausi				68,0	188,6	51,7				tähän lisäys
Laitoshoidon kustannukset / hoitovuorokausi				152,1	143,3	185,2				
Päihdepalveluja käyttävien prosenttiosuus väestöstä				1,45						

Päihdepalveluiden käyttäjien ikäryhmät	Yhteensä	joista naisia	joista naisia (%)	Prosenttiosuus päihdehuollon asiakkaista	Huomautukset
13. alle 18-vuotiaat (nuorisoasemien asiakkaat)	194	75	38,7	2,7	sekä 90 ostopalvelut Helsingin nuorisoasema (420 yht)
14. 18-24-vuotiaat	474	194	40,9	6,7	sekä 275 ostopalvelut Helsingin nuorisoasema
15. 25-64-vuotiaat	6 011	1 880	31,3	85,2	sekä ostopalvelut Kettutien pol. 706 asiakasta, joista 228 naisia
16. yli 64-vuotiaat	376	121	32,2	5,3	
17. asiakkaat yhteensä (sotu kertaalleen)	7 055	2 270	32,2		

Hoitotakuu	
18. Asiakkaat, joiden hoitotakuu ei ole toteutunut korvaushoidossa**	43

Muita tietoja	Alkoholi	Amfetamiini/muustimulantti	Buprenorfiini	Ekstaasi	GBH/Gamma/Lakka	Heroini/muu opiaatti	Kannabis	Kipulääkkeet	Kokaiini	Liutotinat	Lsd	Muu riippuvuus	Rauhoittavat lääkkeet
19. Ensisijainen päihde (asiakkaat)	4 159	313	405	14	14	160	269	70	20	0	13	100	302
Prosenttiosuus asiakkaista	75,1	5,7	7,3	0,3	0,3	2,9	4,9	1,3	0,4	0,0	0,2	1,8	5,5

* Helsingin omien asumispalveluvuorokausien korkeisiin kustannuksiin vaikutti Tervalammen kartanon asumispalveluyhteisön alasajo pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelman linjausten mukaisesti, eikä uusia asiakkaita otettu yksikköön sisälle. Suoritteiden määrä on huomattavasti aikaisempia vuosia pienempi organisaatiossa tapahtuneiden muutosten vuoksi. Yksiköstä on kertynyt vuonna 2009 kustannuksia saman verran kuin aikaisempina vuosina. Vastaavasti Tervalammen kartanon laitospalvelupaikkoja on lisätty asteittain vuoden 2009 aikana kustannusten pysyessä samana, joten laitospalveluvuorokauden hinta on laskenut vuoteen 2008 verrattuna.

** 43 koostuu yli 6 kk HUSin päihdepsykiatrian osastolle jonottaneista (9) ja sosiaaliviraston järjestämisvastuulla oleviin palveluihin jonottaneista (34). Kokonaisluvussa on myös niitä, jotka eivät saapuneet päivityskäynnille ja tämän takia jonotus ylitti 6kk.

LIITE 2.(4)

VANTAA 2009	Asiakkaat			Hoitovrk/käynnit			Kustannukset			Huomautukset
	Päihdehuolto	Yhteensä	Oma	Osto	Yhteensä	Oma	Osto	Yhteensä	Oma	
Päihdehuollon avopalvelut yht.	2 734	2 669	65	32 862	27 647	5 215	2 785 365	2 617 165	168 200	
Päihdehuollon avopalvelut yht. (ilman korvaushoitoa)	2 628	2 598	30	22 295	21 534	761	2 006 918	2 006 918	0	
1. Ehkäisevä päihdetyö	0	0	0	0	0	0	211 667	211 667	0	..
2. A-klinikan ja nuorisoaseman (polikliiniset) palvelut	1 544	1 514	30	14 945	14 184	761	1 480 882	1 480 882	0	avo-ostot tilasto
3. Korvaushoito	106	71	35	10 567	6 113	4 454	778 447	610 247	168 200	Lääkkeellisen huume-hoidon laitosostot laitosostoissa. Menot 66% H-klinikan menoista
4. Muut avohuollon palvelut	164	164	0	3 128	3 128	0	314 369	314 369		H-Klinikka (oma); menot laskettu käyntien suhteessa
5. Terveysneuvonta	920	920	0	4 222	4 222	0	0	0	0	Menoja ei saada erilleen H-klinikan menoista
6. Selviämishoitoasema	0	0	0	0	0	0	0	0	0	..
Päihdehuollon asumispalvelut yht.	407	348	59	37 870	25 184	12 686	2 945 729	2 071 465	874 264	
7. Tuki- ja tuettu asuminen	66	66	0	14 328	14 328	0	522 590	522 590	0	Oma tukiasumistoiminta
8. Palveluasuminen	137	78	59	18 544	5 858	12 686	2 423 139	1 548 875	874 264	Omista Koisoranta (arvi, Koisokodit), Tervalampi
9. Tehostettu palveluasuminen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	..
10. Tilapäinen asuminen	204	204	0	4 998	4 998	0	0	0	0	menot sisältyvät omaan palveluasumiseen
Päihdehuollon laitoshoido yht.	674	324	350	25 450	4 684	20 766	3 924 895	1 001 838	2 923 057	
11. Katkaisu- ja vieroitushoito	447	324	123	6 149	4 684	1 465	1 303 838	1 001 838	302 000	sis.myös korvaushoidot
12. Kuntoutushoito	227	0	227	19 301	0	19 301	2 621 057	0	2621057	myös korvaushoidot
Kustannukset yhteensä							9 655 989	5 690 468	3 965 521	
Kustannukset yh. Ilman korvaushoitoa							8 877 542	5 080 221	3 797 321	
Korvaushoidon osuus kustannuksista							8%	11%	4%	
Korvaushoidon osuus avopalveluiden kustannuksista							28%	23%	100%	
Kustannukset 18 v asukasta kohden							62,8	37,0	25,8	153690
Asumispalvelun kustannukset / hoitovuorokausi				77,8	82,3	68,9				
Laitoshoidon kustannukset / hoitovuorokausi				154,2	213,9	140,8				
Päihdepalveluja käyttävien prosenttiosuus väestöstä				1,27						

Päihdepalveluiden käyttäjien ikäryhmät	Yhteensä	joista naisia	joista naisia (%)	Prosenttiosuus päihdehuollon asiakkaista	Huomautukset
13. alle 18-vuotiaat (nuorisoasemien asiakkaat)	150	71	47	7,7	
14. 18-24-vuotiaat	202	99	49	10,4	
15. 25-64-vuotiaat	1 541	530	34	79,1	
16. yli 64-vuotiaat	56	13	23	2,9	
17. asiakkaat yhteensä (sotu kertaalleen)	1 949	713	37		

Hoitotakuu			
18. Asiakkaat, joiden hoitotakuu ei ole toteutunut korvaushoidossa	6	3	

Muita tietoja	Alkoholi	Amfetamiini/muustimulantti	Buprenorfiini	Ekstaasi	GBH/Gamma/Lakka	Heroiini/muu opiaatti	Kannabis	Kipuläkkeet	Kokaiini	Liutotaineet	Lsd	Muu riippuvuus	Rauhoittavat lääkkeet
19. Ensisijainen päihde (asiakkaat)	1 152	70	188			25	77					31	59
Prosenttiosuus asiakkaista	71,9	4,4	11,7	0	0	1,6	4,8	0	0	0	0	1,9	3,7

TURKU 2009 Päihdehuolto	Asiakkaat			Hoitovrk/käynnit			Kustannukset			Huomautukset
	Yhteensä	Oma	Osto	Yhteensä	Oma	Osto	Yhteensä	Oma	Osto	
Päihdehuollon avopalvelut yht.	3 155	1 677	1 478	54 280	39 392	14 888	2 809 809	1 513 211	1 296 598	
Päihdehuollon avopalvelut yht. (ilman korvaushoitoa)	3 046	1 568	1 478	36 212	21 324	14 888	2 262 229	965 631	1 296 598	
1. Ehkäisevä päihdetyö	0	0	0	0	0	0	290 891	290 891	0	2 hanketta, perlan myöntämät avustukset ja kahden työntekijän palkkakustannukset
2. A-klinikan ja nuorisoaseman (polikliiniset) palvelut	1 478	0	1 478	14 888	0	14 888	1 296 598	0	1 296 598	ostopalvelusopimus A-klinikkasäätiön kanssa
3. Korvaushoito	109	109	0	18 068	18 068	0	547 580	547 580	0	korvaushoitopoliklinikan asiakkaat
4. Muut avoimuuden palvelut	649	649	0	15 380	15 380	0	534 125	534 125	0	Sirkkalan päivakeskus, päihdepsykiatrian pkl
5. Terveysneuvonta	765	765	0	5 790	5 790	0	80 000	80 000	0	Millin asiakkaat, kustannuksissa ei ole mukana kaikkia henkilöstökustannuksia
6. Selviämishoitoasema	154	154	0	154	154	0	60 615	60 615	0	mukana erikoissair.hoitajan palkkakustannukset, ei työskentele selviämisasemalla
Päihdehuollon asumispalvelut yht.	804	492	312	104 339	62 325	42 014	4 333 314	2 600 878	1 732 436	
7. Tuki- ja tuettu asuminen	88	88	0	23 153	23 153	0	10 312	10 312	0	mukana myös Talk-asuntojen asiakkaat, asiakk
8. Palveluasuminen	499	187	312	75 230	33 216	42 014	3 774 596	2 042 160	1 732 436	..
9. Tehostettu palveluasuminen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	..
10. Tilapäinen asuminen	217	217	0	5 956	5 956	0	548 406	548 406	0	Sillankorvan ensisuoja, jonka selvien
Päihdehuollon laitoshoido yht.	808	229	579	15 516	3 366	12 150	3 184 382	1 178 822	2 005 560	
11. Katkaisu- ja vieroitushoito	699	229	470	8 477	3 366	5 111	2 010 338	1 178 822	831 516	katkaisuhoidon osalta ostopalvelusopimus A-klinikkasäätiön kanssa, päihdepsykiatrian osasto A3 (oma)
12. Kuntoutushoito	109	0	109	7 039	0	7 039	1 174 044	0	1174044	palveluiden osto maksusitoumusmenettelyllä
Kustannukset yhteensä							10 327 505	5 292 911	5 034 594	
Kustannukset yh. Ilman korvaushoitoa							9 779 925	4 745 331	5 034 594	
Korvaushoidon osuus kustannuksista							5%	10%	0%	
Korvaushoidon osuus avopalveluiden kustannuksista							19%	36%	0%	
Kustannukset 18 v asukasta kohden							69,8	35,8	34,0	148023
Asumispalvelun kustannukset / hoitovuorokausi				41,5	41,7	41,2				
Laitoshoidon kustannukset / hoitovuorokausi				205,2	350,2	165,1				
Hoitotakuu										
18. Asiakkaat, joiden hoitotakuu ei ole toteutunut korvaushoidossa	0									

OULU 2009 Päihdehuolto	Asiakkaat			Hoitovrk/käynnit			Kustannukset			Huomautukset
	Yhteensä	Oma	Osto	Yhteensä	Oma	Osto	Yhteensä	Oma	Osto	
Päihdehuollon avopalvelut yht.	1 647	1 645	2	16 842	16 833	9	1 342 872	1 342 396	476	
Päihdehuollon avopalvelut yht. (ilman korvaushoitoa)	1 569	1 567	2	10 809	10 800	9	1 092 308	1 091 832	476	
1. Ehkäisevä päihdetyö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3:n tt:n työpanos, Kustannukset n. 120 000€ A-klinikan sisällä
2. A-klinikan ja nuorisoaseman (polikliiniset) palvelut	1 319	1 319	0	9 738	9 738	0	1 091 832	1 091 832	0	..
3. Korvaushoito	78	78	0	6 033	6 033	0	250 564	250 564	0	..
4. Muut avojuonon palvelut	2	0	2	9	0	9	476	0	476	Avokuntoutus
5. Terveysneuvonta	248	248	0	1 062	1 062	0	0	0	0	kustannukset A-klinikan sisällä
6. Selviämishoitoasema	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Hoidetaan tällä hetkellä osana Kiviharjun katkaisuaseman toimintaa
Päihdehuollon asumispalvelut yht.	299	265	34	45 234	39 839	5 395	1 674 296	1 632 192	42 104	
7. Tuki- ja tuettu asuminen	131	97	34	21 090	15 695	5 395	227 017	184 913	42 104	ostot sisältävät moniongelmaisten nuorten tuetun asumisen sekä A-killan asumisen
8. Palveluasuminen	141	141	0	16 811	16 811	0	785 312	785 312	0	Kenttätie (sis. myös tilapäisasumisen), luvuista
9. Tehostettu palveluasuminen	27	27	0	7 333	7 333	0	661 967	661 967	0	Asiakaspaikat vähentyneet (Timosenkoti)
10. Tilapäinen asuminen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	..
Päihdehuollon laitoshoido yht.	506	481	25	6 342	5 433	909	1 222 211	1 108 246	113 965	
11. Katkaisu- ja vieroitushoito	388	378	10	2 685	2 685	0	1 108 246	1 108 246	0	kustannukset sisältävät oman toiminnan sekä katkaisun että kuntoutushoidon kustannukset
12. Kuntoutushoito	118	103	15	3 657	2 748	909	113 965	0	113 965	..
Kustannukset yhteensä							4 239 379	4 082 834	156 545	
Kustannukset yh. Ilman korvaushoitoa							3 988 815	3 832 270	156 545	
Korvaushoidon osuus kustannuksista							6%	6%	0%	
Korvaushoidon osuus avopalveluiden kustannuksista							19%	19%	0%	
Kustannukset 18 v asukasta kohden							38,3	36,9	1,4	110592
Asumispalvelun kustannukset / hoitovuorokausi				37,0	41,0	7,8				
Laitoshoidon kustannukset / hoitovuorokausi				192,7	204,0	125,4				
Hoitotakuu										
18. Asiakkaat, joiden hoitotakuu ei ole toteutunut korvaushoidossa	0									

KUUSIKKO KUNNAT								
Aikuisten sosiaalityö								
Päihdehuollon tiedot 2005-2009								
		HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
A. Päihdehuollon A-klinikan, asumispalvelujen sekä laitoshoidon kustannukset								
	2005	23 703 797	6 372 165	6 608 511	6 592 558	6 452 679	3 391 832	53 121 542
	2006	24 532 544	5 562 966	7 133 592	7 404 801	6 363 588	3 804 579	54 802 070
	2007	23 451 527	7 116 300	6 985 539	7 379 689	8 965 236	3 641 048	57 539 339
	2008	24 716 429	8 383 000	8 602 867	9 105 381	10 608 887	3 514 157	64 930 721
	2009	25 588 801	7 687 923	8 351 506	8 814 294	10 694 242	3 988 339	65 125 105
1. Päihdehuollon A-klinikan (polikliiniset) palvelut mukaan lukien nuorisoasemat								
1.1. Asiakkaat yhteensä								
	2005	8 201	1 512	1 671	1 061	2 735	1 410	16 590
	2006	8 786	1 632	1 525	1 485	2 738	1 377	17 543
	2007	8 496	1 659	1 475	1 516	2 417	1 193	16 756
	2008	8 345	1 765	1 523	1 514	2 417	1 265	16 829
	2009	7 234	1 549	1 544	1 478	2 239	1 319	15 363
Asiakkaat kunnallinen toiminta								
	2005	6 883		1 671			1 410	9 964
	2006	6 521		1 525			1 377	9 423
	2007	6 546		1 475			1 193	9 214
	2008	6 340	0	1 523	0	0	1 265	9 128
	2009	6 114	0	1 514	0	0	1 319	8 947
Asiakkaat ostopalvelut								
	2005	1 318	1 512		1 061	2 735		6 626
	2006	1 080	1 632		1 485	2 738		6 935
	2007	1 950	1 659		1 516	2 417		7 542
	2008	2 005	1 765	0	1 514	2 417	0	7 701
	2009	1 120	1 549	30	1 478	2 239	0	6 416
1.2. Käynnit yhteensä(A-klinikat ja nuorisoasemat)								
	2005	80 227	21 864	18 391	8 768	42 694	7 498	179 442
	2006	79 590	16 182	18 490	14 054	38 916	6 779	174 011
	2007	72 783	17 469	15 982	14 905	41 388	7 673	170 200
	2008	72 734	16 256	18 115	15 321	25 549	9 648	157 623
	2009	80 250	17 183	14 945	14 888	23 396	9 738	160 400
Käynnit kunnallinen toiminta								
	2005	58 509		18 391			7 498	84 398
	2006	57 248		17 648			6 779	81 675
	2007	53 282		18 077			7 673	79 032
	2008	52 606	0	18 115	0	0	9 648	80 369
	2009	62 282	0	14 184	0	0	9 738	86 204
Käynnit ostopalvelut								
	2005	21 718	21 864		8 768	42 694		95 044
	2006	22 342	16 182	842	14 054	38 916		92 336
	2007	19 501	17 469		14 905	41 388		93 263
	2008	20 128	16 256	0	15 321	25 549	0	77 254
	2009	17 968	17 183	761	14 888	23 396	0	74 196
1.3. Kustannukset Yhteensä (A-klinikat ja nuorisoasemat)								
	2005	8 318 651	1 168 000	1 190 655	1 009 123	2 029 000	562 350	14 277 779
	2006	8 600 408	802 800	1 533 602	1 114 135	1 915 013	714 920	14 680 878
	2007	7 731 722	837 300	1 357 392	1 188 521	1 964 500	793 666	13 873 102
	2008	8 694 534	871 000	1 419 271	1 236 606	1 765 750	804 550	14 791 711
	2009	9 359 557	865 231	1 480 882	1 296 598	1 765 750	1 091 832	15 859 850
Kustannukset kunnallinen toiminta								
	2005	4 716 765		1 190 655			562 350	6 469 770
	2006	5 760 810		1 412 499			714 920	7 888 229
	2007	5 027 026		1 292 388			793 666	7 113 080
	2008	6 069 648	0	1 419 271	0	0	804 550	8 293 469
	2009	7 478 995	0	1 480 882	0	0	1 091 832	10 051 709
Kustannukset ostopalvelut								
	2005	3 601 886	1 168 000		1 009 123	2 029 000		7 808 009
	2006	2 839 598	802 800	121 103	1 114 135	1 915 013		6 792 649
	2007	2 704 696	837 300	65 004	1 188 521	1 964 500		6 760 021
	2008	2 624 886	871 000	0	1 236 606	1 765 750	0	6 498 242
	2009	1 880 562	865 231	0	1 296 598	1 765 750	0	5 808 141

Päihdehuollon tiedot 2005-2009		HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
2. Päihdehuollon asumispalvelut yhteensä								
2.1.Asiakkaat yhteensä	2005	628	239	321	529	455	207	2 379
	2006	502	222	304	819	487	206	2 540
	2007	563	282	552	814	759	233	3 203
	2008	495	262	422	838	686	235	2 938
	2009	426	337	407	804	933	299	3 206
2.2. Asumisvuorokaudet yhteensä	2005	96 107	25 892	23 536	71 605	41 256	38 903	297 299
	2006	84 564	32 351	25 427	106 337	37 431	48 069	334 179
	2007	85 780	32 294	34 375	108 001	52 813	48 060	361 323
	2008	81 343	41 465	35 333	105 289	87 341	41 818	392 589
	2009	71 372	45 791	37 870	104 339	91 694	45 234	396 300
Asumisvuorokaudet kunnallinen toiminta	2005	26 837	24 089	15 664	32 911		38 403	137 904
	2006	28 241	31 228	16 692	63 948		48 069	188 178
	2007	25 566	30 621	23 527	63 684		48 060	191 458
	2008	19 715	32 639	21 719	62 674	23 541	36 818	197 106
	2009	8 472	36 292	25 184	62 325	29 137	39 839	201 249
Asumisvuorokaudet ostopalvelut	2005	69 270	1 803	7 872	38 694	41 256		158 895
	2006	56 323	1 123	8 735	42 389	37 431		146 001
	2007	60 214	1 673	10 848	44 317	52 813		169 865
	2008	61 628	8 826	13 614	42 615	63 800	5 000	195 483
	2009	62 900	9 499	12 686	42 014	62 557	5 395	195 051
2.3.Kustannukset asumispalvelut Yhteensä	2005	5 580 157	1 801 060	1 161 909	3 634 524	1 912 755	1 151 063	15 241 468
	2006	5 574 219	925 890	1 460 476	4 577 466	1 957 684	1 429 724	15 925 459
	2007	4 619 238	1 784 594	2 488 325	4 253 091	3 942 236	1 498 322	18 585 806
	2008	4 945 345	2 664 000	3 050 429	4 772 210	5 336 375	1 570 979	22 339 338
	2009	4 850 408	3 060 787	2 945 729	4 333 314	5 611 187	1 674 296	22 475 721
Kustannukset kunnallinen toiminta	2005	1 733 601	1 684 669	657 249	2 208 694		1 151 063	7 435 276
	2006	1 618 311	802 290	716 883	3 058 856		1 429 724	7 626 064
	2007	1 505 835	1 688 549	1 558 641	2 066 111	1 269 000	1 498 322	9 586 458
	2008	1 630 156	1 855 000	2 130 166	3 146 279	1 962 910	1 551 179	12 275 690
	2009	1 597 497	2 002 772	2 071 465	2 600 878	2 254 230	1 632 192	12 159 034
Kustannukset ostopalvelut	2005	3 846 556	116 391	504 660	1 425 830	1 912 755		7 806 192
	2006	3 955 908	123 600	743 593	1 518 610	1 957 684		8 299 395
	2007	3 113 403	96 045	929 684	1 536 980	2 673 236		8 349 348
	2008	3 315 189	809 000	920 263	1 625 931	3 373 465	19 800	10 063 648
	2009	3 252 911	1 058 015	874 264	1 732 436	3 356 957	42 104	10 316 687

		HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
3. Päihdehuollon laitoshoidon yhteensä								
3.1. Asiakkaat yhteensä	2005	2 480	1 531	855	525	926	437	7 535
	2006	2 470	1 221	852	627	997	440	6 607
	2007	2 473	1 317	673	621	924	390	7 105
	2008	2 501	1 969	736	816	1 022	477	7 521
	2009	3 314	1 110	674	808	1 189	506	7 601
Asiakkaat kunnallinen toiminta	2005	2 715	847	420			395	4 377
	2006	2 067	465	469			407	3 408
	2007	2 121	441	373			390	3 325
	2008	2 131	1 121	349	216	61	461	4 339
	2009	2 662	357	324	229	113	481	4 166
Asiakkaat ostopalvelut	2005	523	684	435	525	926	42	3 135
	2006	569	756	383	627	997	33	3 365
	2007	536	876	300	621	924		3 257
	2008	538	848	387	600	961	16	3 350
	2009	652	753	350	579	1 076	25	3 435
3.2 Laitoshoidon, Hoitovuorokaudet yhteensä	2005	79 115	29 025	42 458	13 962	21 367	3 856	189 783
	2006	71 157	33 831	39 803	13 680	25 481	6 269	190 221
	2007	72 299	39 963	27 219	14 051	37 708	4 433	195 673
	2008	73 423	36 171	28 602	18 228	24 668	6 182	187 274
	2009	74 790	24 973	25 450	15 516	24 265	6 342	171 336
Hoitovuorokaudet kunnallinen toiminta	2005	52 250	8 079	7 444		15 946	3 856	87 575
	2006	52 250	11 106	8 246			3 818	75 420
	2007	56 311	11 359	6 680		16 442	4 020	94 812
	2008	57 850	13 040	5 452	4 266	2 029	5 506	88 143
	2009	58 954	5 126	4 684	3 366	2 025	5 433	79 588
Hoitovuorokaudet ostopalvelut	2005	18 907	20 946	35 014	13 962	5 421		94 250
	2006	18 907	22 725	31 557	13 680	25 481	2 451	114 801
	2007	15 988	28 604	20 539	14 051	21 266	1 165	101 613
	2008	15 573	23 131	23 150	13 962	22 639	676	99 131
	2009	15 836	19 847	20 766	12 150	22 240	909	91 748
3.3. Laitoshoidon kustannukset yhteensä	2005	9 804 989	3 403 105	4 255 947	1 948 911	2 510 924	1 678 419	23 602 295
	2006	10 357 917	3 834 276	4 139 514	1 713 200	2 490 891	1 659 936	24 195 734
	2007	11 100 567	4 494 406	3 139 822	1 938 077	3 058 500	1 349 060	25 080 432
	2008	11 076 550	4 848 000	4 133 167	3 096 565	3 506 762	1 138 628	27 799 672
	2009	11 378 836	3 761 905	3 924 895	3 184 382	3 317 305	1 222 211	26 789 534
Kustannukset kunnallinen toiminta	2005	7 571 549	943 785	1 121 967			1 295 115	10 932 416
	2006	7 481 345	994 550	1 392 268			1 284 476	11 152 639
	2007	8 309 327	1 009 522	994 360			1 172 789	11 485 998
	2008	8 667 449	2 142 000	1 064 296	1 028 170	507 250	1 035 532	14 444 697
	2009	8 446 110	988 239	1 001 838	1 178 822	199 599	1 108 246	12 922 854
Kustannukset ostopalvelut	2005	2 233 440	2 459 320	3 133 980	741 760	2 510 924	383 304	11 462 728
	2006	2 876 572	3 259 726	2 747 246	1 713 200	2 490 891	375 460	13 463 095
	2007	2 791 240	3 484 874	2 145 462	1 938 077	3 058 500	176 271	13 594 424
	2008	2 409 101	2 706 000	3 068 871	2 068 395	2 999 512	103 096	13 354 975
	2009	2 932 726	2 773 666	2 923 057	2 005 560	3 117 706	113 965	13 866 680

KUUSIKKO KUNNAT								
Aikuisten sosiaalityö								
Päihdehuollon tiedot 2005-2009								
Deflatoidut kustannukset		HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
A. Deflatoidut päihdehuollon A-klinikan, asumispalvelujen sekä laitoshoidon kustannukset								
	2005	27 124 755	7 291 803	7 562 259	7 544 003	7 383 937	3 881 344	60 788 100
	2006	27 258 382	6 181 073	7 926 213	8 227 557	7 070 653	4 227 310	60 891 189
	2007	25 241 001	7 659 311	7 518 572	7 942 798	9 649 330	3 918 879	61 929 891
	2008	25 340 486	8 594 660	8 820 078	9 335 280	10 876 747	3 602 885	66 570 135
	2009	25 588 801	7 687 923	8 351 506	8 814 294	10 694 242	3 988 339	65 125 105
1. Päihdehuollon A-klinikan (polikliiniset) palvelut mukaan lukien nuorisoasemat								
1.3. Deflatoidut kustannukset Yhteensä (A-klinikat ja nuorisoasemat)								
	2005	9 519 208	1 336 567	1 362 492	1 154 761	2 321 827	643 509	16 338 364
	2006	9 556 009	892 000	1 704 002	1 237 928	2 127 792	794 355	16 312 086
	2007	8 321 693	901 190	1 460 968	1 279 211	2 114 402	854 227	14 931 692
	2008	8 914 059	892 992	1 455 106	1 267 829	1 810 333	824 864	15 165 182
	2009	9 359 557	865 231	1 480 882	1 296 598	1 765 750	1 091 832	15 859 850
Deflatoidut kustannukset kunnallinen toiminta								
	2005	5 397 494	0	1 362 492	0	0	643 509	7 403 494
	2006	6 400 900	0	1 569 443	0	0	794 355	8 764 698
	2007	5 410 614	0	1 391 004	0	0	854 227	7 655 845
	2008	6 222 898	0	1 455 106	0	0	824 864	8 502 868
	2009	7 478 995	0	1 480 882	0	0	1 091 832	10 051 709
Deflatoidut kustannukset ostopalvelut								
	2005	4 121 714	1 336 567	0	1 154 761	2 321 827	0	8 934 869
	2006	3 155 109	892 000	134 559	1 237 928	2 127 792	0	7 547 388
	2007	2 911 079	901 190	69 964	1 279 211	2 114 402	0	7 275 846
	2008	2 691 161	892 992	0	1 267 829	1 810 333	0	6 662 314
	2009	1 880 562	865 231	0	1 296 598	1 765 750	0	5 808 141
Päihdehuollon tiedot 2005-2009								
		HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
2. Deflatoidut päihdehuollon asumispalvelut yhteensä								
2.3. Deflatoidut kustannukset asumispalvelut Yhteensä								
	2005	6 385 491	2 060 991	1 329 597	4 159 062	2 188 806	1 317 185	17 441 133
	2006	6 193 577	1 028 767	1 622 751	5 086 073	2 175 204	1 588 582	17 694 954
	2007	4 971 710	1 920 768	2 678 197	4 577 624	4 243 049	1 612 652	20 004 000
	2008	5 070 208	2 731 262	3 127 448	4 892 702	5 471 111	1 610 644	22 903 376
	2009	4 850 408	3 060 787	2 945 729	4 333 314	5 611 187	1 674 296	22 475 721
Deflatoidut kustannukset kunnallinen toiminta								
	2005	1 983 796	1 927 802	752 104	2 527 455	0	1 317 185	8 508 343
	2006	1 798 123	891 433	796 537	3 398 729	0	1 588 582	8 473 404
	2007	1 620 738	1 817 394	1 677 573	2 223 766	1 365 831	1 612 652	10 317 955
	2008	1 671 315	1 901 836	2 183 950	3 225 718	2 012 471	1 590 344	12 585 635
	2009	1 597 497	2 002 772	2 071 465	2 600 878	2 254 230	1 632 192	12 159 034
Deflatoidut kustannukset ostopalvelut								
	2005	4 401 695	133 189	577 493	1 631 607	2 188 806	0	8 932 790
	2006	4 395 453	137 333	826 214	1 687 344	2 175 204	0	9 221 550
	2007	3 350 972	103 374	1 000 624	1 654 260	2 877 218	0	8 986 447
	2008	3 398 893	829 426	943 498	1 666 984	3 458 640	20 300	10 317 742
	2009	3 252 911	1 058 015	874 264	1 732 436	3 356 957	42 104	10 316 687

		HELSINKI	ESPOO	VANTAA	TURKU	TAMPERE	OULU	KUUSIKKO
3. Deflatoidut päihdehuollon laitoshoido yhteensä								
3.3. Deflatoidut laitoshoido kustannukset yhteensä	2005	11 220 056	3 894 245	4 870 170	2 230 180	2 873 303	1 920 650	27 008 604
	2006	11 508 797	4 260 307	4 599 460	1 903 556	2 767 657	1 844 373	26 884 149
	2007	11 947 598	4 837 353	3 379 407	2 085 962	3 291 880	1 452 000	26 994 199
	2008	11 356 218	4 970 406	4 237 524	3 174 749	3 595 303	1 167 377	28 501 576
	2009	11 378 836	3 761 905	3 924 895	3 184 382	3 317 305	1 222 211	26 789 534
Deflatoidut kustannukset kunnallinen toiminta	2005	8 664 283	1 079 993	1 283 891	0	0	1 482 027	12 510 194
	2006	8 312 606	1 105 056	1 546 964	0	0	1 427 196	12 391 821
	2007	8 943 372	1 086 554	1 070 235	0	0	1 262 278	12 362 439
	2008	8 886 290	2 196 083	1 091 168	1 054 130	520 057	1 061 678	14 809 406
	2009	8 446 110	988 239	1 001 838	1 178 822	199 599	1 108 246	12 922 854
Deflatoidut kustannukset ostopalvelut	2005	2 555 773	2 814 252	3 586 279	848 812	2 873 303	438 623	13 117 041
	2006	3 196 191	3 621 918	3 052 496	1 903 556	2 767 657	417 178	14 958 994
	2007	3 004 226	3 750 788	2 309 172	2 085 962	3 291 880	189 721	14 631 749
	2008	2 469 928	2 774 323	3 146 356	2 120 619	3 075 246	105 699	13 692 170
	2009	2 932 726	2 773 666	2 923 057	2 005 560	3 117 706	113 965	13 866 680
DEFLATOINTIKERROIN (Lähde: Julkisten menojen hintaindeksi sosiaalitoimelle, perusvuosi 2000=100, Tilastokeskus)								
	2005	1,144						
	2006	1,111						
	2007	1,076						
	2008	1,025						
	2009	1						

PÄIHDEHUOLLON JÄRJESTELMÄKUVAUKSET TAULUKKOMUODOSSA 2009

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu
Organisaatio	Sosiaalitoimi Aikuisten palvelujen vastuualue/ Sosiaalinen kuntoutus ja Perhepalveluiden vastuualue (nuoret)	Sosiaali- ja terveystoimi Terveyspalvelut/ Mielenterveys- ja Päihdepalvelut	Sosiaali- ja terveys-toimi Perhepalvelut/ päihdepalvelut	Sosiaali- ja terveystoimi Perhe- ja sosiaalipalvelut/ Päihdepalvelut	Tilaajaryhmä/ Asiakasohjaus Loisto Hyvinvointipalvelut	Sosiaali- ja terveystoimi Mielenterveys- ja sosiaalipalvelut/ Päihdepalvelut
Ehkäisevä päihdetyö	Aikuisten ehkäisevän päihdetyön työryhmä Nuorten ehkäisevä työ Klaari	Ei erillistä resursointia	Ehkäisevän päihdetyön yksikkö (pääasiassa lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa)	Ehkäisevä päihdetyö; terveyden edistämisen yksikkö, opetustoimi (oppilaanhuolto) ja nuorisotoimi (nuorisotyö)	Ehkäisevä päihdetyötoimisto	Ehkäisevä päihdetyö- 2 työntekijää, josta toinen siirtyy osaksi terveydenedistämistä perusterveydenhuollon vastuualueelle v. 2010
Avohuolto Omat palvelut	A-klinikat (4 kpl ja 7 toimipistettä, joista osalla päivätoimintaa, 3 päivätoimintayksikköä), Nuorisoasemat (2 kpl), Huumeosasto, Huumeosasto, Päihdehuollon jälkikuntoutusyksikkö	Avohuumeosaston tiimi, Tuetun asumisen yksikkö Sosiaalityön tiimi (puuttuu kustannuksista)	A-klinikat 3 kpl, nuorisoasema, Huumeosasto	Sosiaali- ja terveys-toimi: päiväkeskus turkulaisille asunnottomille ja päihdeongelmaisille (1kpl), Päihdepsykiatrian yksikkö (1 kpl) (sisältää päihdepsykiatrisen poliklinikan ja korvaushoitopoliklinikan), Huumeosastoisten terveysneuvontapiste (1 kpl), Lasten ja nuorten päihdepoliklinikka (1 kpl)	Päiväperho (raskeana oleville naisille ja pienten lasten vanhemmille) Asiakasohjaus Loisto Tampereen ensisuojaus	A-klinikka, Nuorten päihdeasema Redi 64, Huumeosastoisten terveysneuvontapiste Vinkki (siirtyy terveydenhuollon vastuualueelle 2010)

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu
Avohuolto omat palvelut/ Selviämishoitoasemat	Selviämishoito- asema (Terken) Säilöönoton sair- aanhoitajapalve- lut (Sosiaaliviras- ton)	Selviämishoito- asema		Nuorten sel- viämisasema	Selviämishoito- asema	Hoidetaan osana päihdekliniikkaa
Avohuolto Osto-palvelut	A-klinikka (1 kpl), Nuorisoasema (1 kpl) Korvaushoitoyk- siköitä (4 kpl) Avokuntoutus- kursseja (2 kpl)	A-klinikka (1 kpl), Nuorisoasema (1 kpl) Avokuntoutuskurs- seja (2 kpl) Kriminaalihuollon tukisäätiö (asumi- sen tuki/½- työntekijän työ- panos)	Avokuntoutuskurs- seja (2 kpl)	A-klinikka (1 kpl), Nuorisoasema (1 kpl), Avopalveluyksikkö vauvalähtöistä päih- dekuntoutusta (Turun ensikoti ry), Turun yliopistollinen keskussairaala/ Addiktiopoliklinikka: opiattiriippuvaisten hoito, HAL – poliklinikka: päihde- riippuvaisten odotta- vien äitien ja vas- tasynnyttäneiden hoito	A-klinikka (1 kpl), - A-klinikkapalvelut - Nuorisoasema- palvelut - Matalan kynnyk- sen palvelut - Terveysneuvonta - Korvaushoitopal- velut - Päiväosasto Avokuntoutusyksy- köitä (5 kpl)	Pääsääntöisesti hoidetaan kau- pungin omissa palveluissa. Yksittäisiä asia- kaskohtaisia os- toja toisella paik- kakunnalla olevil- le tai hoitjakson päätyttyä seuranta- hoitoina Jonkin verran ostetaan järjestö- jen tuottamia päihdepalveluita.

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu
Asumispalvelut - Omat palvelut	Toukola-koti	Sepänkylän tukiasuntola, Olarinluoman vastaanottokoti, Neppersin huoltokoti (tukiasuminen), Kolmirannan hoitokodin asuntola ja tukiasunnot (tukiasuminen), Tuettu asuminen (Y-säätiön asunnot)	Kuntouttavien asumispalvelujen yksikkö, Koisorannan palvelukeskus, Arvi-asunnot, Koisokodit, Oraskoti	Ensisuoja (1 kpl), Hoitokoti (1 kpl) , Huoltokoti (1 kpl) (laitosasumista, mutta määritelty asumispalveluksi). Päihdehuollon tukiasunnot TALK-hankkeen tukiasunnot	Palhoniemen huoltokoti, Tampereen ensisuoja ja kuntoutumiskoti (ensisuoja 18 paikka)	Kenttätien palvelukeskus, Päihdetukiasunnot, Timosenkoti
Asumispalvelut - Ostopalvelut	Asumispalveluyksiköt (10 kpl)	Asumispalveluyksiköt (2 kpl)	Asumispalveluyksiköt (2 kpl)	Hoitokodit (3 kpl)	Sosiaalinen isännöinti, Tuettu asuminen (useita eri palveluntarjoajia), Palveluasuminen, Tehostettu palveluasuminen	Muu tehostettu asumispalvelu (useita eri palveluntuottajia) Tukiasuminen

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu
Laitospalvelut - Omat palvelut	Hangonkadun kuntoutuskeskus (katkaisu- ja vieroitushoitoa ja kuntouttavaa laitoshoidoa) Läntisen A-klinikan katkaisu- ja vieroitushoitoasema ja kuntoutusosasto Tervalammen kartano Ridasjärven päihdehoitokeskus (Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä omistaa)	Postipuun päihdehoitoyksikkö Kolmirannan hoitokoti Ridasjärven päihdehoitokeskus (Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä omistaa)	17-paikkainen katkaisu- ja vieroitushoitoasema Ridasjärven päihdehoitokeskus (Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä omistaa)	Sosiaali- ja terveystoimi: Päihdepsykiatrian osasto A3 (kuuluu päihdepsykiatrisen yksikön toimintaan)	10-paikkainen katkaisu- ja vieroitushoitoasema Mainiemen kuntoutumiskeskus (Hämeen päihdehuollon kuntayhtymä omistaa)	20-paikkainen Päihdekliniikka, jossa hoidetaan katkaisu- ja vieroitushoito, korvaushoidon aloitus ja lopetus sekä kuntoutushoito
Laitospalvelut - Osto-palvelut	Katkaisu- ja vieroitushoitoyksiköitä (2 kpl), Kuntoutusjaksoyksiköitä (9 kpl), Päiväkuntoutusyksikkö (1 kpl), Perheiden laitokuntoutusyksikkö (2 kpl), Huumehoitoyksikkö (3 kpl), Avo-/Myllyhoito (1 yksikkö), Läheis- ja perhetyö (1 yksikkö)	Katkaisu- ja vieroitushoitoyksiköitä (1 kpl), Espoon sopimustuottajat yhdessä Vantaan kanssa (14 kpl)	Vantaan sopimustuottajat yhdessä Espoon kanssa (14 kpl)	Katkaisu- ja vieroitushoitoyksiköitä (1 kpl), Ensikoti 1 kpl (raskaana oleville ja vauvaperheille ympärivuorokautista kuntoutusta), Kuntoutumishoidot maksusitoumuksella Turun ulkopuolelta	Kuntouttava laitoshoido (kilpailutettu seutukunnallisesti 2009) - lukumäärä (6 kpl).	Asiakaskohtaiseen tarpeeseen Perhekuntoutusta ja joitakin jaksoja yksityisiltä palveluntuottajilta Ei ole kilpailutettu

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu
Palvelutarpeen arviointi	<p>Peruspalveluissa A-klinikalla</p> <p>Korvaushoidon arviointi ostetaan HUS:lta.</p>	<p>Peruspalveluissa ja polikliinisissa palveluissa.</p> <p>Korvaushoidon arviointi ostetaan HUS:lta.</p>	<p>Peruspalveluissa, polikliinisissa palveluissa ja asumispalveluissa.</p> <p>Korvaushoidon arviointi ostetaan HUS:lta.</p>	<p>Peruspalveluissa päihdetyön kuntoutumistarpeen arviointi; alueelliset päihdetiimit (4 kpl) Korvaushoidon arviointi ja aloitus ostetaan osittain TYKS:lta ja osittain Turun kaupungin erikoissairaanhoidon palveluista.</p>	<p>Asiakasohjausyksikkö Loisto Peruspalvelut A-klinikka Korvaushoidon arviointi ostetaan TAYS:lta.</p>	<p>Peruspalveluissa ja työterveyshuollossa tehdään päihdepalvelutarpeen arviointi ja ohjataan tarvittaessa erikoistason päihdepalveluihin. Päihdepalveluissa tehdään myös palvelutarpeen arviointia (myös oma päivystys). Oulussa tehdään kaikki erikoissairaanhoidotason hoidot omana toimintana mm. opiaattikorvaushoidon arviointi, aloitus ja toteutus.</p>

PÄIHDEHUOLLON MATATALAN KYNNYKSEN PAIKAT 2010

HELSINKI

PAIKAN KUVAUS	KOHDERYHMÄ	AUKIOLOAJAT / EI AJANVARAUSTA
Nuoriso- asemat	13–23 -vuotiaat nuoret, jotka ovat huolissaan omasta tai läheistensä päihteiden käytöstä tai muista riippuvuuksista. Palvelut on tarkoitettu myös nuorten vanhemmille ja muille läheisille. Nuorisoasemalle voi ottaa yhteyttä myös perhetilanteeseen, koulunkäyntiin ja yleensä nuorten elämään liittyvissä asioissa	<ul style="list-style-type: none"> • Itäinen nuorisoasema <ul style="list-style-type: none"> ○ Päivystys arkisin klo 13–14 • Pohjoinen nuorisoasema <ul style="list-style-type: none"> ○ Päivystysvastaanotto arkisin klo 10–11 • Helsingin nuorisoasema (ostopalvelu A-klinikkasäätiöltä) <ul style="list-style-type: none"> ○ Päivystysvastaanotto maanantaina klo 14–16.30 ja torstaina klo 9-11
A-klinikat	<p>Klinikat tarjoavat palveluja haitallisiksi muodostuneiden riippuvuusongelmien hoitoon. Palvelut on tarkoitettu sekä päihteiden käyttäjille että heidän läheisilleen.</p> <p>Päivystysvastaanotoilla tarjotaan pääasiassa avokatkaisupalveluja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eteläinen A-klinikka <ul style="list-style-type: none"> ○ Päivystys klo 8.15–10, • Itäinen A-klinikka <ul style="list-style-type: none"> ○ Päivystys klo 8.15–10 • Pohjoinen A-klinikka <ul style="list-style-type: none"> ○ Päivystys klo 8.15–10 • Läntinen A-klinikka ja katkaisuhuoltoasema <ul style="list-style-type: none"> ○ Päivystys klo 8.15–10 • Kettutien A-poliklinikka (ostopalvelu A-klinikkasäätiöltä) <ul style="list-style-type: none"> ○ Päivystysvastaanotto ilman ajanvarausta arkisin klo 8.15–9.30
Huume- klinikka	Klinikka toimii matalalla kynnyksellä ilman ajanvarausta. Asiakkaille tarjotaan hoidontarpeen arviointia, hoitoon ohjausta ja palveluohjausta.	Vastaanotto ilman ajanvarausta klo 8-17.30
Päivätoimintakeskukset	<p>Tavoitteena on tukea asiakkaiden kuntoutumista päihdeongelmasta ja ennaltaehkäistä asiakkaiden syrjäytymistä. Toimintaan kuuluvat mm. erilaiset ryhmät, liikuntamahdollisuudet sekä kahvilatoiminta. Lisäksi järjestetään avokuntoutusjaksoja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vallilan Vintti on toiminnallisuuteen pohjaava arkitoimintakeskus. Toiminta on tarkoitettu kaikille helsinkiläisille, jotka pyrkivät päihteettömään elämään. • Päivätoimintakeskus Mesta on päihdekuntoutujil- 	<p>Avoinna arkisin klo 9-15</p> <p>avoinna maanantaina ja keskiviikkona klo 8.30–12, tiistaina, torstaina ja perjantaina klo</p>

	<p>le tarkoitettu päihteetön toimintakeskus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Päiväkeskus Stoori (ostopalvelu Helsingin diakonissalaitos) on matalan kynnyksen periaatteella toimiva päiväkeskus, joka toteuttaa ja kehittää uusia hoito- ja sosiaalityön malleja. Palvelut on suunnattu syrjäytyneille ja syrjäytymisvaarassa oleville päihteiden käyttäjille. Päihtymys ei ole palvelujen saamisen este. • Asunnottomien naisten tukipiste Salli (ostopalvelu Helsingin diakonissalaitos) tarjoaa matalan kynnyksen tukipisteen ja yksilöllisiä palveluja kodittomille ja syrjäytyneille naisille, jotka ovat jääneet palvelujärjestelmän ulkopuolelle. Toiminnan painopiste on sekä yksilöllisten että yhteisöllisten palveluiden kehittämisessä siten, että ne edistävät asiakkaiden sosiaalista ja terveydellistä hyvinvointia. 	<p>8.30–10</p> <p>avoinna maanantai-keskiviikko klo 9–16 ja torstai-perjantai klo 9–14</p> <p>avoinna maanantai-keskiviikko klo 9–16 ja torstai-perjantai klo 9–14</p>
Hietanimenkadun palvelukeskus	<p>Asunnottomille suunnattu ympäri vuorokauden auki oleva palvelukeskus, jonka tavoitteena on heikoimmassa asemassa olevien asunnottomien elinolojen parantaminen. Keskuksen toimii kuntouttavana ja eteenpäin ohjaavana yksikkönä. Päivätoimintoihin tai asumispäivystykseen ei tarvita lähetettä tai maksuitoumista. Henkilökuntaa on paikalla ympäri vuorokauden, kaikkina viikonpäivinä.</p>	<p>Päivätoiminta avoinna joka päivä klo 7.15–19.00</p> <p>Asumispäivystys avoinna joka päivä klo 18.00–8.00</p>
Hiv-positiivisten päiväkeskus (Terveyskeskuksen ostopalvelu Helsingin diakonissalaitokselta)	<p>Tarjoaa matalan kynnyksen palveluja hiv-positiivisille huumeidenkäyttäjille. Päiväkeskuksen tehtävänä on ehkäistä infektiosairauksien leviäminen suonensisäisesti huumeita käyttävien keskuudessa ja hiv-infektion saaneiden huumeiden käyttäjien elämänlaadun parantaminen ja/tai ylläpitäminen. Päiväkeskus antaa mahdollisuuden hoitaa päivittäisiä ruokailuun ja hygienian ylläpitoon liittyviä asioita, käyttää päivystysluonteisesti tai sovitusti terveydenhuollon ja sosiaalityön perus- ja erityispalveluita sekä osallistua kuntouttavaan toimintaan matalan kynnyksen yhteisohjauksen avulla. Toiminnan lähtökohtana on huumeiden käytöstä johtuvien haittojen minimointi.</p>	<p>avoinna joka päivä klo 9–19.</p>
Vinkki (Terveyskeskuksen ostopalvelu A-klinikka-säätiöltä)	<p>Terveys- ja sosiaalineuvontapisteiden toiminnan tavoitteena on päihteiden ja päihteiden käytöstä aiheutuvien haittojen ja tartuntatautien vähentäminen. Tavoitteena on lisäksi käyttäjien syrjäytymisen ja/tai syrjäytymiskiirteen ehkäiseminen matalan kynnyksen terveys- ja sosiaalipalveluiden keinoin. Toiminnassa on keskeistä kontaktin luominen ja sen ylläpitäminen päihteitä käyttäviin henkilöihin. Terveys- ja sosiaalineuvonta-pisteissä asiointi tapahtuu anonyymisti nimimerkillä.</p>	<p>Keskustan Vinkki</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ avoinna maanantaista perjantaihin klo 12–16 <p>Itä-Vinkki</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ avoinna maanantaina keskiviikkona ja perjantaina klo 12–16 <p>Malmin Vinkki</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ avoinna tiistaisin klo 12–16 <p>Maunulan Vinkki</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ avoinna torstaisin 14–16

Kontulan Symppis	Tavoitteena on vähentää päihteiden käyttöä Kontulassa tarjoamalla mielekästä toimintaa, tarvittavaa tukea, yhteisöllisyyttä ja erilaisia ryhmätoimintoja. Symppis on tarkoitettu ensisijaisesti pienituloisille päihde- tai mielenterveysongelmista kärsiville, asunnottomille tai asuntoloissa asuville, yksinäisille tai muuten yhteisöllistä ja sosiaalista tukea kaipaaville aikuisille.	avoinna arkisin klo 9-15, paitsi tiistaisin 9-13.30 sekä perjantaisin 9-14
Itäkeskuksen Aurinko	Tavoitteena on vähentää päihteiden käyttöä Itäkeskuksen alueella tarjoamalla mielekästä toimintaa, tarvittavaa tukea, yhteisöllisyyttä ja erilaisia ryhmätoimintoja. Aurinko on tarkoitettu ensisijaisesti pienituloisille päihde- tai mielenterveysongelmista kärsiville, asunnottomille tai asuntoloissa asuville, yksinäisille tai muuten yhteisöllistä ja sosiaalista tukea kaipaaville	avoinna arkisin klo 8-14
Ostari hymy	Tällä hetkellä vailla vakinaista toimitilaa, mutta toiminta jatkuu eri jalkautuneena.	

ESPOO

PAIKAN KUVAUS	KOHDERYHMÄ	AUKIOLOAJAT / EI AJANVA-RAUSTA
Terveysneuvontapiste Vinkki / Tapiola - terveysneuvontaa	palvelut suonensisäisesti huumeita käyttäville	ti klo 11-16
Terveysneuvontapiste Vinkki / Leppävaara -terveysneuvontaa	palvelut suonensisäisesti huumeita käyttäville	ma klo 15-18
Terveysneuvontapiste Vinkki / Espoon keskus -terveysneuvontaa	palvelut suonensisäisesti huumeita käyttäville	ke ja to klo 11-15
Terveysneuvontapiste Vinkki / Espoonlahti -terveysneuvontaa	palvelut suonensisäisesti huumeita käyttäville	to klo 17-20
Terveysneuvontapiste Vinkki / Matinkylä -terveysneuvontaa	palvelut suonensisäisesti huumeita käyttäville	pe klo 17-20
Avopalvelukeskus Ankkuri - päiväkeskustoimintaa	päihdeongelmallisille aikuisille	-klo 9-10 ilmainen diakonia-aamiainen - avoinna ma-pe 9-14
Askel - kohtaamispaikka	kohtaamispaikka ihmisille joilla on päihdeidenkäyttöön liittyviä ongelmia	avoinna ma-pe 8-15.30
Munkkisaaren palvelukeskus - sosiaali- ja terveystoimen erityispalvelut	HIV-positiivisille huumeidenkäyttäjille	joka päivä klo 9-19
Espoon Mielenterveys- ja Päihdepalvelukeskus EMPPU - avovastaanotto	Mielenterveys- ja päihdeongelmallisille	ma-pe klo 8.30-10.30
Espoon A-klinikka - päivystysvastaanotto	Päihdeongelmallisille aikuisille	ma-pe klo 8.15-11

Aikuissosiaalityön alueellinen palveluneuvonta - Espoon keskus/Matinkylä-Olari-Tapiola/Leppävaara/Espoonlahti	Ohjausta, neuvontaa ja palvelua myös päihdeongelmaisille espoolaisille	ma-pe klo 10-14
Espoon sosiaali- ja kriisipäivystys	Kriisiapua espoolaisille	24h
Espoon selviämishoitoasema		24h
Olarinluoman vastaanottokoti	ensisuojatyyppinen asumispalveluyksikkö asunnottomille päihdeongelmaisille	24h
Espoon turvakoti		24h puhelinpäivystys
SPR:n nuorten turvatalo	12-19 -vuotiaalle espoolaisille	avoinna 17.00-10.00, viikonloppuisin 24h, puh.päivystys 24h
Espoon A-kilta HYKAA	Päihteetöntä yhdessäoloa, yhdessä tekemistä ja vertaistukea.	Yhteisötila avoinna arkisin klo 12-17.30.
Terveysneuvontapiste Vinkki / Tapiola - terveysneuvontaa	palvelut suonensisäisesti huumeita käyttäville	ti klo 11-16
Terveysneuvontapiste Vinkki / Leppävaara -terveysneuvontaa	palvelut suonensisäisesti huumeita käyttäville	ma klo 15-18
Terveysneuvontapiste Vinkki / Espoon keskus -terveysneuvontaa	palvelut suonensisäisesti huumeita käyttäville	ke ja to klo 11-15
Terveysneuvontapiste Vinkki / Espoonlahti -terveysneuvontaa	palvelut suonensisäisesti huumeita käyttäville	to klo 17-20
Terveysneuvontapiste Vinkki / Matinkylä -terveysneuvontaa	palvelut suonensisäisesti huumeita käyttäville	pe klo 17-20
Avopalvelukeskus Ankkuri - päiväkeskustoimintaa	päihdeongelmaisille aikuisille	-klo 9-10 ilmainen diakonia-aamiainen - avoinna ma-pe 9-14
Askel - kohtaamispaikka	kohtaamispaikka ihmisille joilla on päihdeidenkäyttöön liittyviä ongelmia	avoinna ma-pe 8-15.30
Munkkisaaren palvelukeskus - sosiaali- ja terveystoimen erityispalvelut	HIV-positiivisille huumeidenkäyttäjille	joka päivä klo 9-19
Espoon Mielenterveys- ja Päihdepalvelukeskus EMPPU - avovastaanotto	Mielenterveys- ja päihdeongelmaisille	ma-pe klo 8.30-10.30
Espoon A-klinikka - päivystysvastaanotto	Päihdeongelmaisille aikuisille	ma-pe klo 8.15-11
Aikuissosiaalityön alueellinen palveluneuvonta - Espoon keskus/Matinkylä-Olari-Tapiola/Leppävaara/Espoonlahti	Ohjausta, neuvontaa ja palvelua myös päihdeongelmaisille espoolaisille	ma-pe klo 10-14
Espoon sosiaali- ja kriisipäivystys	Kriisiapua espoolaisille	24 h

VANTAA

PAIKAN KUVAUS	KOHDERYHMÄ	AUKIOLOAJAT / EIJANVARAUSTA
Nuorisoasema	Alle 21-vuotiaat vantaalaiset nuoret ja heidän läheisensä ja viranomaiset, kun on huoli nuoren päihteiden käytöstä, pelaamisesta tai Internetin käytöstä tai kun nuori huolestunut läheisensä päihteiden käytöstä	Puhelinpäivystys ma klo 9-11, ti-to klo 9-11 ja 12-13 Päivystysvastaanotto Tikkurilassa ti klo 12-15 ja Myyrmässä to klo 8.30-12
A-klinikat	Klinikat tarjoavat avohoitoa vantaalaisille päihdeongelmallisille ja heidän läheisilleen. Neuvoa ja tukea päihteidenkäytön lopettamiseen tai hallintaan voivat hakea ensisijaisesti alkoholin ja lääkkeiden käyttäjät.	Itäinen A-klinikka - päivystys ti ja pe, ilmoittautuminen klo 8.30 - avoin ryhmä ti, ke, to, ja pe klo 9-10 Läntinen A-klinikka - päivystys ma ja ke, ilmoittautuminen klo 8.30 - avoin ryhmä ti ja pe klo 9-10, to 17.30-18.30 Koillinen A-klinikka - päivystys ma ja to, ilmoittautuminen klo 8.30 - avoin ryhmä ma, to ja pe klo 9-10
H-klinikka	H-klinikka palvelee huumeita käyttäviä täysi-ikäisiä vantaalaisia. Klinikka tarjoaa neuvontaa, hoidon tarpeen arviointia, hoitoonohjausta, palveluohjausta ja avohoitoa yksilö-, ryhmä ja verkostotyön menetelmin. H-klinikka vastaa myös korvaushoidosta.	Puhelinpäivystys ja neuvonta ma-pe klo 10-11 ja ma-to klo 14-15 Päivystysvastaanotto ma ja to 12-14
Terveysneuvonta	Terveysneuvonta on sekä vantaalaisten että ulkopaikkakuntalaisten suonensisäisesti huumeita käyttävien matalan kynnyksen palvelupaikka. Terveysneuvontapisteissä voi nimettömästi vaihtaa käyttövälineet uusiin, käydä testeissä ja saada rokotuksia. Lisäksi on mahdollisuus saada palveluneuvontaa ja hoidon tarpeen arviointia. Toiminta on osa H-klinikan toimintaa.	Tikkurilan terveysneuvonta - ma klo 15-19 ja to klo 12-15 Myyrmäen terveysneuvonta - ke klo 12-18 ja pe 12-15
Koisorannan palvelukeskus/asumispäivystys	Asumispäivystys tarjoaa asunnottomille päihdeongelmallisille tilapäisen, turvallisen ja inhimillisen yöpymisympäristön, missä asiakkaan on mahdollista motivoitua päihteettömään päivään ja hakeutua tilanteensa selvittelyyn ja kuntoutustarpeen arviointiin. Päivystys on sekä miehille että naisille.	Asiakkaiden vastaanotto tapahtuu päivittäin klo 12-24 välisenä aikana. Sisälle otetaan päihtyneenä klo 16 jälkeen.
Sosiaali- ja kriisipäivystys	Tukee äkillisissä elämän kriisitilanteissa. Sosiaali- ja kriisipäivystyksessä kartoitetaan yhdessä asiakkaan kanssa hänen senhetkistä elämäntilannettaan ja tarjotaan tarpeenmukaisia palveluita. Palvelut ovat maksuttomia.	24 h
Vantaan A-Kilta ry:n päivätoiminta	Päihteetöntä yhdessäoloa, monipuolisia harrastusmahdollisuuksia ja yhdessä tekemistä. Vertaistukea päihteistä toipumiseen ja raittiina oloon.	Villa Grönberg Tikkurilassa avoinna vuoden jokaisena päivänä klo 9-20 (myös juhlahyppihinä) Myyrmäen toimipiste avoinna ma-to klo 9-16, pe klo 9-15

TURKU

PAIKAN KUVAUS	KOHDERYHMÄ	AUKIOLOAJAT / EI AJANVARAUSTA
Nuorten selviämisasema	<p>Lähes kaikki nuoret tulevat selviämisasemalle poliisin tuomina. Nuoren terveydentilaa tarkkaillaan, selvitetään humalatilaa aste alkometrillä ja tarvittaessa tehdään huumetestit. Nuoren kotiin otetaan yhteyttä ja vanhemmat noutavat lapsensa. Jokaisen perheen kanssa keskustellaan nuoren elämäntilanteesta. Tarpeen vaatiessa nuori siirretään jatkohoitoon terveyskeskuksen päivystykseen tai TYKS:iin.</p> <p>Jokaisesta päihtymyksen vuoksi talteen otetusta nuoresta tehdään lastensuojeluilmoitus. Nuori saa myös lähetteen lasten ja nuorten päihdepoliklinikalle. Ulkopaikkakuntalaisista tehdään ilmoitus oman kunnan sosiaalitoimistoon.</p>	<p>Nuorten selviämisasema toimii kouluvuoden aikana perjantai- ja lauantai-iltaisoin klo 20.30 - 02.00 välisenä aikana Turun poliisilaitoksen putkan tiloissa. Lisäksi asema on auki juhlapyhinä, koulujen ja lomien alkaessa sekä sellaisten tapahtumien aikana, jolloin on odotettavissa nuorten juhliavan.</p>
Sillankorva ensisuoja	<p>Sillankorvan ensisuoja on ensisijaisesti turkulaisille asuntoa vailla oleville päihdeongelmallisille tarkoitettu väliaikainen majoituspaikka. Päihtyneiden osastolla on 20 paikkaa ja ei päihtyneiden osastolla 16 paikkaa. Toiminta-ajatuksena on antaa päihdeongelmallisille heidän tarvitsemaansa perushoitoa, selvittämään huollontarvetta sekä ohjaamaan muuhun hoitoon.</p> <p>Sillankorvassa on mahdollisuus.</p> <ul style="list-style-type: none"> - yöpyä päihtyneenä -ruokailuun kerran päivässä - saunomiseen kaksi kertaa viikossa - vaatehuoltoon 	<p>Sillankorva ottaa asiakkaita vastaan ympäri vuorokauden.</p>
Sirkkalan päiväkeskus	<p>Turun sosiaali- ja terveystoimen Turkulaisille päihdeongelmallisille sekä itsenäisesti asuville että asunnottomille tarkoitettu päiväkeskus. Päiväkeskus on matalan kynnyksen toimipiste, jossa päihdeongelmallisella on mahdollisuus viettää arkipäiväänsä ja saada tukea ja neuvoja arjen asioissa.</p> <p>Asiointi ei edellytä päihteettömyyttä mutta asiallinen ja muita kunnioittava käyttäytyminen on välttämätöntä.</p>	<p>Päiväkeskus on avoinna ma-to 8.00-16.00 ja pe 8.00-12.00, asiakkailta on mahdollisuus edulliseen ruokailuun arkisin klo 11.00 - 12.00.</p>
Terveysneuvontapiste Milli	<p>Turun sosiaali- ja terveystoimi (nuorisotoimi mukana). Palvelu on tarkoitettu Suonensisäisiä huumeita käyttäville henkilöille ja heidän läheisilleen Terveysneuvontapiste Millissä voi asioida nimettömänä, ilman ajanvarausta ja ilman ikärajaa. Millissä tehtävä työ on luonteeltaan haittoja vähentävää; toiminnan tavoitteena on ehkäistä veriteitse tarttuvien tautien leviämistä ja parantaa huumeiden käyttäjien elämänlaatua.</p>	<p>Milli on auki ma ja to 12-18, ti ja pe 12-16, keskiviikkoisin suljettu, palvelu on ilmainen.</p>

	<p>Millistä saatavat palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likaisten ruiskujen ja neulojen vaihtaminen puh-taisiin - neuvonta ja tukikeskustelut - rokotukset (B-hepatiitti, A-hepatiitti) - verinäytteet (B- ja C-hepatiitti, hiv-vasta-aineet) - raskauden ehkäisytoiminta (ehkäisykapselit) - raskaustestit - lääkäri paikalla ma 14-16 (gynekologiset asiat, tukikeskustelut, haavainfektiot) <p>Toiminta on täysin luottamuksellista, henkilökuntaa sitoo vaitiolovelvollisuus. Lähetettä tai ajanvarausta ei tarvita (lääkärille mielellään ajanvaraus), aukiolo-aikoina voi vain astua ovesta sisään. Milliin voi tulla myös päihtyneenä.</p>	
SPR Nuorten turvatalo	<p>Nuorille 12-19 vuotiaille sekä itsenäistymisen tukemisessa autetaan 17-21 vuotiaita.</p> <p>Jos nuorella huolia elämässään, voi soittaa tai käydä, selvin päin tulo on toivomuksena sekä väliaikaiseen yöpymiseen on mahdollisuus.</p> <p>Myös perheet ja vanhemmuuden tukemista sekä perhetapaamisia järjestetään</p>	klo 17-seuraavaan aamuun klo 10.00. Puhelimesta päivystetään 24 h
Turun A-kilta: Päiväkeskus Jokitupa ja Jyrkkälän toimintakeskus	<ul style="list-style-type: none"> • Jokituvalla on lounasruokailu mahdollisuus sekä avustus ruokakassien jakoa. Killassa on erilaisia ryhmiä: mm.. psykologin vetämä keskusteluryhmä ja naisten ryhmä. Kilta järjestää myös erilaisia retkiä, matkoja ja tapahtumia ja pelejä. • Jyrkkälän toimintakeskus: . Kahvia, ruokaa, Turun Sanomat, tv sekä hyvää seuraa. 	<p>Päiväkeskus Jokitupa avoinna ma-pe klo 8-18 ja la 8-12.</p> <p>avoinna ma-ti klo 10-14, ke klo 9-13 ja to-pe klo 10-14</p>

TAMPERE

PAIKAN KUVAUS	KOHDERYHMÄ	AUKILOAJAT / EI AJANVARAUSTA
Päiväperhon kriisiosasto	Päihdeongelmallisille, raskaana oleville tai pienen lapsen perheille.	24 h
Päiväperhon kohtaamispaikka	Päiväperhon kohtaamispaikka on avoinna arkisin klo 10- 14 (ei to)	avoinna arkisin klo 10 - 14 (ei to)
Tampereen ensisuoja	asumispalveluyksikkö päihdeongelmallisille, asunnottomille	24 h
Sosiaalipäivystys	ensiapua lastensuojelu- ja perhekriiseissä sekä neuvoja päihdeongelmallisille	
Selviämishoitoasema		24 h
Tampereen A- klinikka: päivystysvastaanotto		arkisin, aamupäivisin
Matala	huume-, lääke- ja sekakäyttäjille	avoinna arkisin

Nervi	suonensisäisesti huumeita käyttävien neuvonta ja tukipiste	avoinna arkisin
Tampereen nuorisoasema	alle 25- vuotiaiden hoitopaikka	avoinna arkisin
Tampereen ensi- ja turvakoti	Asumispalvelu	24 h
Nuorten turvatalo	Asumispalvelu:	avoinna klo 17- 10
Naisten suojakoti	Asumispalvelu:	24 h
Tampereen srk- yhtymä: Päiväkeskus Musta Lammas	Päivätoiminta	avoinna arkisin
A- killan tupatoiminta	Päivätoiminta	
Sininauhan Witonen ja päiväkeskusyksikkö	Päivätoiminta	

OULU

PAIKAN KUVAUS	KOHDERYHMÄ	AUKIOLOAJAT/EI AJANVARAUSTA
Oulun A-klinikka – A-klinikan ja Nuorisoaseman yhteinen päivystysvastaanotto	Kaikenikäiset päihdepalveluita tarvitsevat oululaiset	Arkisin 8-11.30
Terveysneuvontapiste Oulun Vinkki- suonensisäisesti huumeita käyttäville	Kaikenikäiset suonensisäisesti huumeita käyttävät asiakkaat ja heidän läheisensä	Keskiviikkoisin 15.30-17.00
Kenttätien palvelukeskus	Yli 18-vuotiaat päihdeasiakkaat ja muut kriisitilanteissa välitöntä suojaa ja apua tarvitsevat. Päihtymys ei ole esteenä. Ensisuojatyypinen lyhytaikaista tai pitkäaikaista sekä tukiasumista tarjoava palvelukeskus. Kenttätienillä on myös päivätoimintaa, ateriointimahdollisuus sekä ohjaajapalvelut.	Ympäri vuorokauden auki
Oulun kaupungin Sosiaalipäivystys	Lähinnä kiireelliset lastensuojeluasiat	Joka viikonpäivä 9-02, (02-9
Järjestöt ja muut palveluntuottajat		
Oulun ensi- ja turvakoti	Turvakotiin lyhytaikaiseen asumiseen voi hakeutua ilman lähetettä tai ajanvarausta	Ympäri vuorokauden mahdollisuus tulla
Oulun A-kilta yhteistyössä Oulun kaupungin kanssa	Päivä- ja työtoimintaa sekä ryhmätoimintaa päihdeongelmallisille ja pitkäaikastyöttömille.	Arkisin
Srk- erityisdiakoniatyö	Kaikille päihdeongelmallisille ym. naisille ja miehille erikseen päihdetyön ryhmätoimintaa	päivystys ryhmät

Vertaistuen ryhmät		
AA-ryhmät		
Nimettömät narkomaanit		
AAL-ryhmä	Päihdeongelmaisten läheiset	ma ja to 19
Irti Huumeista ry	nuorille	

Päihdehuollon asiantuntijaryhmän yhteystiedot 2010

Kari Kopra
Asiantuntijaryhmän puheenjohtaja
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Mielenterveys- ja päihdepalvelut
Kamreerintie 7, 2.krs.
PL 2130, 02070 Espoon kaupunki
Puh. (09) 816 30430, 050 368 2564
kari.kopra / espoo.fi

Kari Salovaara
Sosiaalivirasto,
Johtamisen tuki
Toinen linja 4 A, PL 7333, 00099
Helsingin kaupunki
Puh. (09) 310 42351, 050 410 6851
Fax. (09) 310 43717
kari.salovaara / hel.fi

Jussi Nikander
Helsingin kaupunki, Sosiaalivirasto,
Tervalammen kartano, kuntoutuskeskus
Lehmuskuja 20, 03220 TERVALAMPI
Puh (09) 310 46442, 0500-702 157
Fax (09) 227 3304
jussi.nikander / hel.fi

Anne Leppänen (vara)
Sosiaalivirasto,
Tietohuolto- ja tilastoyksikkö
Vironkatu 2, PL 7011, 00099
Helsingin kaupunki
Puh. (09) 310 46829, 040 334 6144
anne.leppanen / hel.fi

Elina Niemelä
Sosiaalivirasto, Tietohuolto- ja tilastoyksikkö
Vironkatu 2, PL 7011, 00099 Helsingin
kaupunki
elina.paula.niemela / hel.fi

Martti Marila
Asiantuntijaryhmän varapuheenjohtaja
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Mielenterveys- ja Päihdepalvelukeskus Emppu
Kalaonntie 8/3krs
PL 2130, 02070 Espoon kaupunki
Puh. (09) 816 57579, 050 381 0296
Fax. (09) 816 57582
martti.marila / espoo.fi

Outi Ristimäki (vara)
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Mielenterveys- ja päihdepalvelut
Kamreerintie 7, 2krs.
PL 2130, 02070 Espoon kaupunki
Puh. 050 5324905
outi.ristimaki / espoo.fi

Aulikki Ahlgren-Rimpiläinen(vara)
Espoon sosiaali- ja terveystoimi
Mielenterveys- ja päihdepalvelut
Kamreerintie 7, 2krs.
PL 2130, 02070 Espoon kaupunki
Puh. 050 514 5076
aulikki.ahlgren-rimpilainen / espoo.fi

Hilkka Vihavainen
Vantaan kaupunki, Sosiaali- ja terveydenhuolto,
Perhepalvelut, Päihdepalvelut
Puh. (09) 839 23515, 040 762 5120
Fax . (09) 839 22403
hilkka.vihavainen / vantaa.fi

Leena Kaijala
Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon
toimiala
Perhepalvelut, Peltolantie 2 D, 3. krs.
01300 Vantaa
Puh. (09) 839 22566, 040 830 9073
Fax. (09) 839 24389
leena.kaijala / vantaa.fi

Juha Leistola (vara)
Vantaan päihdepalvelut, A-klinikkatyö
Kielotie 7 A 4 krs., 01300 Vantaa
Puh. (09) 83223519, 040 716 5140
juha.leistola / vantaa.fi

Marja Suviala
Turun sosiaali- ja terveystoimi,
Sosiaalityön erityispalvelut
Linnankatu 23, 20100 Turku
Puh (02) 2626119, 050-5907497
marja.suviala / turku.fi
Liite 5(1)

Minna Haaranen-Mäkipuro
Turun sosiaali- ja terveystoimi
minna.haaranen-makipuro / turku.fi

Mirjam Jarhio
Turun sosiaali- ja terveystoimi
mirjam.jarhio / turku.fi

Ari Maijanen
Tampereen kaupunki
Konsernihallinto, tietohallintoyksikkö
Aleksis Kivenkatu 14-16 C
PL 487, 33101 Tampere
050 547 5832
ari.maijanen / tampere.fi

Maritta Närhi
Tampereen kaupunki, tilaajaryhmä
Aleksis Kiven katu 14-16 C
PL 487, 33101 Tampere
Puh. 050 320 6325
maritta.narhi / tampere.fi

Mirja Siren
Tampereen kaupunki
Tilaajaryhmä/ Terveystoimen ja toimintakyvyn
edistäminen
Päihdepalveluiden ja tuetun asumisen
asiakasohjaus Loisto
Satamakatu 17 B, 33200 Tampere
Puh. 040 8016462, Fax. (03) 565 77624
mirja.siren / tampere.fi

Merja Halonen
Oulun kaupunki
Sosiaali- ja terveystoimi
Kirkkokatu 18
PL 37, 90015 Oulun kaupunki
Puh. 044-7036243
merja.halonen / ouka.fi

Kari Ruonala
PL 8, 90015 Oulun kaupunki
Puh. 044 7036161
kari.ruonala / ouka.fi

Arja Heikkinen (vara)
Mielenterveyspalvelut
Mäkelininkatu 43, 2. krs.
PL 8, 90015 Oulun kaupunki
Puh. 044 7034034
arja.heikkinen / ouka.fi

Pertti Korteniemi
Asiantuntijaryhmän sihteeri
Helsingin kaupunki
Sosiaalivirasto
Hallinto- ja kehittämiskeskus
/ Arvioinnin ja kehittämisen tuki Käenkuja
3 a A, 6. krs., PL 8502,
00099 Helsingin kaupunki
Puh. (09) 310 43101, 050 323 5427
Fax. (09) 310 42310
pertti.korteniemi / hel.fi

Eero Ylimentalo
Asiantuntijaryhmän sihteeri
Helsingin kaupunki
Sosiaalivirasto, Hallinto- ja kehittämiskeskus,
Kehittämispalvelut / Arvioinnin ja kehittämisen
tuki, PL 8502,
00099 Helsingin kaupunki
Käenkuja 3 a A, 6.krs.
Puh. (09) 310 24588, 040 159 7441
Fax. (09) 310 42310
eero.ylimentalo / hel.fi